

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 54. No. 195,
1939. augusztus 30., szerda.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

Proprietar: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradul Közlöny, Inreg. în Reg. Publ. Periodică sub No. 10/1-1938, Trbf. Arad.



VILMA
holland királynő

CHAMBERLAIN:

Hitler egy állandó német-angol megegyezést kíván!

„Lengyelország irányában vállalt kötelezettségünket végre akarjuk és tudjuk hajtani”, — jelentette ki az angol kormányelnök



LIPÓT
belga király

Elnapolták szeptember 5-ig az angol parlamentet — Külön repülőgép vitte kedden este Londonba Hitler viszontválaszát az ismeretlen tartalmu angol jegyzékre — Olaszország is áttért az egytál-hus-rendszerre — Derülátóra fordult a politikai körök hangulata Berlinben, Párisban és Londonban

Ujabb együttes holland-belga béketerv

BERLIN:

Nem hozták nyilvánosságra London és Berlin jegyzékváltását!

Berlin. (Rador.) Berlini körökben azt hiszik, hogy a diplomáciai tanácskozásokat ma és holnap, sőt a legközelebbi napokban is folytatni fogják, ha valamilyen lehetőség mutatkozik a kibontakozásra. Hangsúlyozzák, hogy Hitler és Henderson találkozása igen nyugodt légkörben folyt le és a teljes titoktartás is alátámasztja azt a feltevést, hogy még mindig nem romboltak szét valamennyi hidat. Van még egy reménysugár a konfliktus békés megoldására. Másrészt pedig az a hosszú tanácskozás, amelyet a kancellár Ribbentropal Göringgel és a többi tanácsossal folytatott, azt igazolja, hogy a német választ készítették el.

A Hitler kancellár és Henderson berlini angol nagykövet közötti találkozás után a vezér megbeszélésre hívta össze legfőbb munkatársait. Ez a megbeszélés a késő hajnali órákig tartott. Felhatalmazott körökben kijelentették, hogy a tanácskozásról és annak következményeiről egyelőre semmit sem lehet közölni a nyilvánossággal. Amennyiben azonban mégis közöltek, hogy Hitler irásban adta át választát Hendersonnak.

Henderson berlini angol nagykövet Hitlerrel folytatott éjszakai megbeszélése után, az angol nagykövetségről felhívta Londont és részletes

megbeszélést folytatott Halifax külügyminiszterrel.

Az Univerzál berlini tudósítója szerint abban a jegyzékben, amelyet Hitler német birodalmi vezér és kancellár az angol kormányhoz eljuttatott, többek között az a javaslat is szerepel, hogy Kelet-Európa kérdését az 1918. őszi, úgynevezett Lansing-terv alapján rendezzék. Ez a terv Lengyel Sziléziára és az egész korridorra vonatkozik. Hendersonnal állítólag közölték, hogy Lengyelországnak nincs feltétlenül szüksége tengeri kijáratra, ahogyan azt az utóbbi időben annyiszor hangoztatta.

Éjfélkor érkezett jelentés szerint Hendersonnak Hitler kancellárnál történt látogatása 7.40 perckor ért véget. Reavatottak szerint német részről az írásban átadott jegyzéken kívül szóbeli fejtetést is fűztek a tegnap érkezett angol jegyzékhez. Hitler választát máskülönben a német kormány által külön e célból az angol nagykövetség rendelkezésére bocsátott repülőgép viszi Londonba. A repülőgép, amelynek utasa nem Henderson, hanem egyik titkára volt kedden este 10-20-kor szállt fel a tempelhofi repülőtéren.

Titokzatos utasok érkeztek Berlinből Londonba

A német külügyi hivatalban egész éjszaka és kedden délelőtt is az angol kormány jegyzékére adandó válaszon dolgoztak. Berlinben szeretnék volna, ha még délelőtt elkészül a válasz, hogy azt eljuttassák Londonba az alsóház ülésének megkezdése előtt. Mivel azonban a jegyzék a délelőtti órákban nem készült el, az alsóház ülésén nem tehet egyelőre jelentést az angol kormány elnöke. Nem tartják lehetetlennek azonban, hogy Henderson nagykövet a későbbi délutáni órákban még megérkezhet a válasszal Londonba. Chamberlain miniszterelnök ezért az alsóház ülésén elmondandó beszédében még nem tér ki az angol-német levélváltásra és a levelek tartalmát sem Berlinben, sem pedig Londonban egyelőre nem hozzák nyilvánosságra.

Az a repülőgép, amelyen Henderson nagykövet hétjón Berlinbe érkezett, kedden délután fél négy órakor leszállt a London melletti Croydoni repülőtéren. A gép utasa két német és egy angol volt, akiknek érkezését nem tudták a nyilvánosság előtt eltitkolni, de közülük egyik sem volt Henderson.

LONDON:

„Az ajtók nyitva állanak”

VI. GYÖRGY angol király kedden délelőtt hosszabb kihallgatáson fogadta az egyiptomi angol nagykövetet, majd Sir Anderson főpecsétört, London légvédelmével megbízott minisztert, aki kihallgatása után a miniszterelnökségi palotába sietett.

Londonban a politikai és diplomáciai tevékenység kedden tetőpontot ért el. Chamberlain miniszterelnök, amidőn kedden reggel rendes félórás sétáját végezte, Halifax lord külügyminiszterrel találkozott és hosszabban elbeszélgetett vele, majd a hozzájuk csatlakozó Cadogan külügyi vezértitkárral. Később a miniszterelnökségre térve először Sir Samuel Hoare belügyminisztert fogadta, akivel háromnegyed órát tanácskozott. Az angol kormányt ezután Corbin francia nagykövet kereste fel és félórát tartózkodott ottan. Megjelent később a miniszterelnökségen Kingsley Wood légügyi miniszter, majd Buttler külügyi államtitkár, Greenwood az ellenzéki munkáspárt helvettes vezére és Archibald Sinclair, a szabadelvű párt vezére keresték fel a miniszterelnököt. Ugy tudják, hogy a miniszterelnök a parlamentben teendő kormánynyilatkozatot beszélt meg az ellenzéki vezérekkel és ez alkalommal Greenwood a munkatanács mai ülésének eredményéről tájékoztatta a miniszterelnököt, aki ezután az események fejlődéséről világosította fel a két ellenzéki vezetőt. A külügyi hivatal látogatói között volt az Egyesült Államok londoni ügyvivője is. A külügyi hivatal előtt különben a korábbi reggeli óráktól kezdve állandóan nagy tömegek gyűltek, amelyek érdeklődéssel figyelik a palota egyik hátsó kapuja előtt álló kocsikat, amelyek a lo-carnoi terem gyönyörű bútorait szállítják el és helyezik biztonságba.

A Reuter ügynökség tudósítója előtt egy előkelő német politikai személyiség nyilatkozatot tett és a következőket mondotta:

— Az ajtók még nyitva állnak a tárgyalások előtt. Németország meghallgatja azokat a javaslatokat, melyek igazságot kívánnak szolgáltatni, de ragaszkodik ahhoz, hogy teljesítsék a Dan-

zigra vonatkozó követeléseit. A németek több ízben hangsúlyozták, hogy meg akarnak egyezni a lengyelekkel. Nem tagadja a német kormány, hogy Lengyelországnak szabad utat kell biztosítani a tengerhez, de nem úgy, hogy egy folyosó vája ketté a birodalom legértékesebb két részét.

Chamberlain: „A katasztrófa még nem következett be!”

London. (Rador.) Az angol alsóház ülésén Chamberlain miniszterelnök nagy beszédben ismertette a helyzetet. Kijelentette, hogy a politikai helyzet főbb vonásaiban a legutolsó ülés óta csak kevéssé változott. A katasztrófa még nem következett be — mondotta Chamberlain.

A miniszterelnök ezután kitért a sajtóra és a lehető legmesszebbmenő önmegtartóztatásra intett. Rátért ezután az utóbbi napok történetének ismertetésére. Kijelenti, hogy az angol kormány politikái semmit sem változott. Közölte, hogy Hitler kancellár beszélgetésre magához hívta Henderson berlini angol nagykövetet és javasolta, hogy a nagykövet repüljön haza Londonba. Péntek este kaptuk meg a nagykövet és Hitler kancellár beszélgetéséről szóló jelentést, de a titkos írás megfűtése csak éjfélkor ért véget. Ma reggel csak másnap reggel láttam a szöveget. Szombaton megérkezett Henderson, aki kijelentette, hogy Berlinben nem tartják szükségesnek a nagykövetek utazását a napon való visszatérését és a lehető legnagyobb súlyt helyezik arra, hogy gondosan tanulmányozzuk a hozzájuk intézett közléseket.

— Ennek következtében egész szombaton és vasárnap délelőtt alaposan tanulmányoztuk a nagykövet által hozott okiratot. Válaszunk végső szövegét tegnap vitte el a nagykövet és még este átnyújtotta Hitler kancellárnak.

A tárgyalások titkosságáról

Az angol miniszterelnök ezután kifejtette, hogy a közlések tartalmát a jelenlegi kényes helyzetben nem ismerteti, de lelezheti, hogy azok általában milyen pontokkal foglalkoznak.

— Hitler nagy súlyt helyez arra, hogy megértés lépjen létre az angol kormányval és egy tökéletes és maradandó jellegű angol—német meg egyezés létrejöttét kívánja. De nem hagyott kétséget az iránt sem, hogy a német—lengyel kérdés sürgős elintézésének is be kell következnie.

— Az angol kormány ugyancsak gyakran hangsúlyozta, hogy kívánja egy ilyen angol—német megértés létrejöttét, míhelyt a körülmények megengedik és örömmel üdvözlőné az alkalmat, hogy megbeszélhesse Németországgal a különböző kérdéseket.

— Azonban minden azon a módon fordult meg, hogyha tezelik a Németország és Lengyelország között közvetlen ellentéteket és az ellentézésre vonatkozó javaslatokat. Világosan kijelentettük — mondotta Chamberlain — hogy Lengyelország irántiban vállalt kötelezettségeinket végre akarjuk és végre tudjuk hajtani.

— Az angol kormány többször kijelentette, hogy a német—lengyel ellentéteket meg lehet és meg kellene oldani békés úton, de az eredményesnek ígérkező megbeszélések első feltétele a hátramenti összeütközések és incidensek által teremtett feszültség enyhítése. Az angol kormány reméli, hogy mindkét kormány fáradozásai oda irányulnak, hogy megakadályozzák a további incidensek kiújulását. Reméli az angol kormány, hogyha szabad tárgyalások után létrejön az ellentétek méltányos elintézése, úgy ez tágabb fejleményekhez vezethet, ami Európának és az egész világnak nagy hasznára válnék.

„Várjuk Hitler válaszát!”

— A helyzet a jelen pillanatban az, — tette hozzá emelt hangon Chamberlain — hogy várjuk Hitler kancellár válaszát! Ettől függ, hogy időt nyerhetünk-e a helyzet további megvizsgálására.

A miniszterelnök ezután elismeréssel adózott az angol nép nyugalmanak, majd behatóan ismertette Anglia védelmi készülődéseit.

— Fel vagyunk készítve minden esetre. Anglia légvédelme teljes felkészültségi állapotban van. A légi haderők ereje elérte a teljes hadifélszámot. A nemzetvédelmi alakulatok, a millió és a területiális hadsereg a legfontosabb pontokon vannak elhelyezve. Az egész tengeri haderő bár mely pillanatban végrehajthatja a háborus parancsokat. Ugy a belföldön, mint a tengeren túl jelentékeny létszámú csapatmozdulatok folynak az előre megállapított tervek szerint, hogy háború kitörése esetén minden a legnagyobb rendben menjen. Azt mondják, hogy az angol nép lassan határozza el magát valamire, de ha egyszer el-

A Press Associated berlini tudósítójának értesülése szerint a német válasz két részből fog állni. Az egyik rész tartalmazza az angol kormány jegyzékére adott válaszijegyzéket, a másik pedig Hitler magánlevelét, amelyet Chamberlainhez intézett. A jegyzék tartalmáról úgy értesültek, hogy az nyitva hagyja a további tárgyalások kapuját.

határozza magát valamire, akkor nem enged. A háború, vagy béke kérdése még nincs eldöntve. Dolgozunk a békéért, de semmit sem engedünk abból, amit magunk elé tűztünk.

Az alsóház nagy éljenzéssel és meleg óvációjával fogadta a miniszterelnök beszédét és utána

A parlament elnapolása

A kedd-éjféli órákban jelentik, hogy az alsóház, valamint a lordok házának üléseit, — mint azt az angol kormány hivatalosan közli — a

Greenwood az ellenzéki munkásmárt helyettes vezére emelkedett szólásra és ezeket mondotta: — Pártom nevében a lehető leghatározottabban kijelentem, hogy véget kell vetni a támadásoknak. Lengyelország nem forja a sírba követni azokat a nemzeteket, amelyek a támadások áldozataivá váltak!

A lordok háza délután 5 órakor tartotta meg ülését, amelynél Halifax külügyminiszter Chamberlain szavaival megegyező nyilatkozatban ismertette a London és Berlin között lejolt eszmecsereket, majd a katonai óvintézkedéseket, másrészt a békés megoldást sürgető szavakat és kijelentette, hogy az angol kormány nagy érdeklődéssel várja a német birodalom vezérének válaszát. A lordok háza ugyancsak a jövő hét keddiére halasztotta legközelebbi ülését, azzal hogy szükség esetén azt korábban is összehívhatják.

jövő hét keddjéig, vagyis szeptember 5-ig elnapolták.

Berlin visszhang Chamberlain beszédére

Berlin. Chamberlain kedd-délután beszéde Berlinben jó hatást váltott ki. Az esti lapok kiemelik, hogy a beszéd megfontolt és tárgyilagos, de rámutatnak arra, hogy Németország nem mondhat le követeléseiről és nem enged-

het álláspontjából. Mindamelltt nem lehetetlen — írják a lapok — hogy a tárgyalások után is megoldható a válság, bár a lengyel és a német kormányok között eddig semmiféle érintkezés nem létesült.

Az angol kormány első háborus rendelkezése

London. Az angol kormány a nemzetvédelmi törvény értelmében tegnap adta ki első háborus rendelkezését. A rendelet szerint az összes vasutvonalakat, országutakat, hidakat fokozottabb ellenőrzés alá helyezték. Ezenkívül elrendelték a rádióadások ellenőrzését is. A hírek terjesztésére vonatkozó tilalmi intézkedések is életbe léptek.

A Reuter ügynökség jelenti Párisból: A mozgósítás a legnagyobb erővel folyik. A tartalékosokat nem falragaszok után hívják be, hanem egyéni behívókat kézbesítenek ki az egész országban. A mozgósítás elérte az általános mobilizáció jellegét. A Reuter ügynökség értesülése szerint, a mai napig három millió ember vonult be csapatokhoz. Egész Franciaországban nagy a lelkesedés.

Több, mint 500 ezer 2 és 14 év közötti gyermek vett részt tegnap a Londonban megtartott kiürítési gyakorlaton. A gyermekek a legna-

gyobb rendben gyűltek össze azokban az iskolákban, ahol a koncentrációt végrehajtották, majd pedig rövid idő múlva hazaengedték őket. Hasonló gyakorlatokat tartottak valamennyi nagy angol városban.

Az alsóház előtt törvényjavaslat fekszik, amely léttagu háborus kormány kinevezését mondja ki, ha a határozat a háború mellett szól. Ez esetben azonnal ki is nevezik a háborus kormányt.

Irország mélyen hallgat...

Dublin. (Rador.) A Reuter ügynökség jelése szerint nem felel meg a valóságnak az a külföldön elterjedt hír, amely szerint Irország háború esetére semleges magatartását jelentette ki. Az ir kormány kijelentette, hogy semmilyen nyilatkozatot nem tett és nem is tesz, a konfliktus kitöréséig. Ha a háború megkezdődik, de Valera összehívja a parlamentet és ott fogják leszögezni Irország álláspontját.

RÓMA:

Itália Németország mellett áll!

Róma. (Rador.) Az olasz lapok a helyzetet rendkívül súlyosnak tekintik. Hangsúlyozzák, hogy sokmillió ember áll fegyverben és indulásra készen a Visztulánál, a Rajnánál, az Alpokban és a líbiai határokon. A vasúti, légi, tengeri és telefonösszeköttetés szünetel az Európában, nagyhatalmak között és ezek mind háborus készültségben vannak. Az olasz nép türelmedlenül várja Hitler kancellár válaszát és azt a nyilatkozatot, amelyet Chamberlain tesz meg a parlamentben. A Messenger szerint a megértés lehetőségei igen csekélyek. A Popolo di Roma kijelenti, hogy Olaszország e drámai időkben az utolsó pillanatig harcolt a békés megoldás mellett, de hangsúlyoznia kell, hogy egy kifőrendő háboruban Németország mellett áll majd, amely az igazságtalanság helyrehozataláért küzd, míg Anglia, Franciaország és Lengyelország ezt az igazságtalanságot akarja továbbra is fenntartani.

A Stefani ügynökség jelenti: A hatóságok rendelkezésre előbozták a Popolo di Roma kedden megjelent számát, mert valamennyi oldalán óriási betűkkel ez a cím állott: „Háború”. A lap a hatóságok véleménye szerint riasztó híreket közölt.

Biztonsági intézkedések, minden eshetőségre készen

Az olasz újságok azt tanácsolják a városi lakosságnak, hogy amennyiben nem feltétlenül szükséges a városban való tartózkodás, költözzék falura. A felhívás elsősorban a nőkre, öregekre és gyermekekre vonatkozik. Az újságok

kijelentik, hogy az olasz nép megőrizte teljes higgadságát és csodálatos fegyelmezt, a biztonsági intézkedések ezért váltak szükségessé, hogy minden eshetőségre készen álljanak.

Egytál-ételrendszer a tengelyállamokban

Berlinből jelentik: A német hivatalos lapban rendelet jelent meg „a német nép elsőrendű szükségleteinek biztosítására.” A rendelet az élelmiszer jegyek bevezetésére vonatkozik és szigorú büntetést helyez kilátásba azok részére, akik az élelmiszerjegyeket dráma bocsátják, vagy olyan élelmiszer jegyeket használnak fel, amely nem az övék. A fogház és börtönbüntetéseken kívül 5 ezer márka összegig terjedő pénzbírságot is kivethetnek a rendelet ellen vétőkre. Bizonyos esetekben az illetékes miniszterek bármily összegig terjedhető bírságot is kiróhatnak.

Rómából jelentik: Szerdától fogva valamennyi olasz étterem csak egytálta hús, vagy halból készített ételt szolgál fel.

Egy másik római híradás arról számol be, hogy vasárnap éjjeltől a magángépkocsiforgalmat beszüntetik. A katonai hatóságok kivételes esetekben engedélyezhetik a magángépkocsik használatát.

BRÜSSZEL:**A belga—holland béketerv, Vilma holland királynő és Lipót belga király kezdeményezése**

Brüsszel. A belga miniszterelnök és a külügyminiszter tegnap egymásután kihallgatáson fogadták az angol, francia, olasz és a német követeket, majd pedig a lengyel követ jelent meg az audiencián. Azt hiszik, hogy újabb békeközvetítésről van szó. Arról beszélnek, hogy Lipót belga király olasz kezdeményezésre határozta el magát a további békefáradozásokra.

A belga távirati ügynökség jelentése szerint hivatalos helyen megtagadnak minden közleményt arról a látogatásról, amelyet az angol, francia és olasz nagykövetek, valamint a lengyel követ hétfőn este tettek Pierlot miniszterelnöknél. Híre jár, hogy közvetítésről volt szó.

Brüsszelből jelentik: LIPÓT belga király és VILMA holland királynő megegyeztek, hogy felajánlják szolgálataikat annak a konferenciának sikere érdekében, amelyen Nagybritannia, Franciaország, Olaszország, Németország és Lengyelország kiküldöttjei vennének részt és amelynek célja a jelenlegi válság megoldása lenne. A holland kormány

a Hágában akreditált őshatalom diplomáciai képviselőinek útnyújtotta a javaslatot. Brüsszelben PIERLOT belga miniszterelnök hasonló szövegű jegyzéket nyújtott át az öt ország diplomáciai megbízottainak. A francia kormány kedvezően fogja válaszolni a holland—belga javaslatra.

MOSZKVA:**Ratifikálta a legfelsőbb szovjettanács a német—orosz támadást-kizáró egyezményt**

Moszkvából jelenti a Tass iroda: A szovjetek legfelsőbb tanácsa kedden délelőtt folytatta máodik ülését, amelyen a szovjetek egyhangúan elfogadták a német—orosz támadást kizáró

egyezményt. Elhatározták, hogy augusztus 31-én összehívják mindkét házat ahhoz a célhoz, hogy megvitassák a kizáró katonai szolgálat bevezetéséről szóló törvényjavaslatot.

PÁRIS:**Békét jósol a francia sajtó...**

Páris. (Rador.) A kedden megjelent francia lapok hosszasan foglalkoznak Daladier levelével és Hitler válaszával, valamint az általános helyzettel. A Figaro szerint lehetetlen a kancellárt nem figyelmeztetni bizonyos tényekre, amelyeket a múltban elhallgatott, vagy pedig másként értelmezett. Ő volt az, aki a müncheni egyezményt egyoldalúan felbontotta és egy német néptől teljesen idegen nemzetet csatolt a birodalomhoz azon címen, amilyen címen a szudetavidék meghódítását követelte. Lengyelországot illetően Hitler számos ízben ünneplésesen elismerte, hogy egy 33 milliós nemzetnek joga van a tengeri kijáráshoz.

A Populaireben Leon Blum vezércikke így hangzik: Hitler kancellár visszautasította a közvetlen tárgyalásokat Lengyelországgal. Bizonyos, hogy miként Daladier ajánlatát, úgy az angol ajánlatot is vissza fogja utasítani, mégis hangoztatom, hogy a legrosszabb még nem következik be, mert nem könnyű a világbékét akaró népekkel szembehelyezkedni. Még hátra van egy konferencia lehetősége, amelyen az összes vitás kérdéseket meg lehet beszélni és ezt a konferenciát Roosevelt javasolta az olasz királynak, aki Mussolinivel együtt eddig még hallgatott. Ez a hallgatás meggyőződésem szerint a várakozást és nem a visszautasítást jelenti.

Laval Rómába repül...?

A Daily Express arról ír, hogy Laval volt francia miniszterelnök elhatározta, miszerint Rómába repül és személyes megbeszélést eszközöl ki Mussolinivel. Lavalról köztudomású, hogy előharcosa volt a francia—olasz megértési politikának.

Daladier és Blum tanácskozása

Daladier miniszterelnök kedden kihallgatáson fogadta Leon Blum volt miniszterelnököt. A találkozás után Blum kijelentette az újságíróknak, hogy azért volt kihallgatáson a miniszterelnöknél, mivel tájékozódni akart a nemzetközi helyzetet illetően, mielőtt a szocialista párt parlamenti csoportja összeülne.

BUCURESTI:**Rend és nyugalom mindenfelé**

Románia semmi olyan intézkedést nem fogantatott, amely a vasuti, légi vagy telefon összeköttetés korlátozására irányulna. Az utasoknak azonban figyelembe kell venni, hogy Németország és Lengyelország között szü-

tel a személyforgalom. Hasonlóképpen a Páris északi pályaudvarra irányított vonatok sem haladhatnak át német területen. A Simplon vonat közlekedése Olaszországon keresztül rendes. A nemzetközi hálókocsi társaság irodái jegyeket csak az utas felelősségére adnak el. A légitforgalom Németországgal és Franciaországgal s ezzel kapcsolatban Angliával, Belgiummal és Svájjal szünetel. A telefonösze-

VARSO:**Hárommillió lengyel katona áll lábhoz tett fegyverrel!**

Varsó. A lengyel mozgósítás befejeződött és a csapatok felvonulása is megtörtént. Lengyelországban három millió katona áll fegyverben. Magában a lengyel korridor területén egymillió katonát összpontosított a lengyel hadvezetőség. Tekintettel arra, hogy itt várják a német offenzíva legerősebb nyomását. A korridorban álló csapatoknak kettős feladatuk lesz: vissza kell verniük a Németország felől érkező támadást és offenzívát kell indítaniok Kelet-Poroszország elfoglalására.

Hétfőn éjjel háromnegyed 12 órakor a tarnow állomás ruhatárában bomba robbant. Hét sze-

köttetés nem szakadt meg, de nagy nehézséggel jár, mert a vonalak erősen igénybe vannak véve. Párisban tegnap csak hivatalos beszélgetéseket lehetett folytatni. A román piacot nem érintette túlságosan a nemzetközi események fejlődése. A kereskedelmi részvényeknél nem voltak nagyobb árfolyameltolódások. Épp úgy az élelmiszerek és a fontos közszükségleti cikkek ára sem drágult. Szombat óta a galatii kikötőben szünetel minden import-export tevékenység. A német folyami és tengeri hajók parancsnokai értesítést kaptak, hogy hagyják el a román kikötőket. A legtöbb hajó be sem várta a rakodás befejezését, hanem elindult. Hasonló volt a helyzet Sulinában is. Az olasz hajók, amelyeknek érkezését már bejelentették, sűrűn visszafordultak. A galatii kikötő teljesen üres.

A Semnalul „Román higgadság” cím alatt többek között a következőket írja:

— „Nem tudjuk mit csinálnak a többi népek, de mi románok ne hagyjuk magunkat befolyásoltatni az idegek háborújától és ne ülünk fel a vészhirek tömegének!”

BERN:**Svájc megvédi semlegesét!**

Bern. A szövetségi tanács elhatározta, hogy a határok védelmére katonai intézkedéseket foganatosít. Ettet szövetségi elnök rádió beszédében bejelentette, hogy a szomszédos államok katonai intézkedései következtében határozta el a szövetségi tanács a határok meg erősítését és a törvényhozás összehívását, hogy a parlamentet rendkívüli hatalommal ruházzák fel. Kedden reggel öt órakor százezer katona elfoglalta a svájci határ mentén az erődítési vonalakat. A svájci nemzetőrség mozgósítását a legpontosabban végrehajtották és a hadsereg teljes felkészültségében, lábhoz tett fegyverrel várja a fejleményeket.

A svájci szövetség parlamenti ülését szerdára összehívták. Az ülés tárgysorozatán a kormány részére adandó teljesjogi meghatalmazás, valamint a hadsereg főparancsnokának kijelölése szerepel.

VARSO:**Hárommillió lengyel katona áll lábhoz tett fegyverrel!**

Varsó. A lengyel mozgósítás befejeződött és a csapatok felvonulása is megtörtént. Lengyelországban három millió katona áll fegyverben. Magában a lengyel korridor területén egymillió katonát összpontosított a lengyel hadvezetőség. Tekintettel arra, hogy itt várják a német offenzíva legerősebb nyomását. A korridorban álló csapatoknak kettős feladatuk lesz: vissza kell verniük a Németország felől érkező támadást és offenzívát kell indítaniok Kelet-Poroszország elfoglalására.

Hétfőn éjjel háromnegyed 12 órakor a tarnow állomás ruhatárában bomba robbant. Hét sze-

mély meghalt több megsebesült. Két gyanús németet, akik német állampolgárok és egy német kisebbségit letartóztattak.

Lengyelország és a nyugati országok között a vasuti forgalom teljesen szünetel, a német hatóságok azon intézkedése következtében, amivel Lengyelország és a birodalom része között beszüntette a forgalmat. Ugyancsak szünetel a vonatok Lengyelország és a protektorátus között sem. Lengyelországnak most már csak Danzival, Litvániával, Lettországgal, Szlovákiával, Magyarországgal, Romániával és a Szovjet-unióval van vasuti összeköttetése.

POZSONY:**Esterházy János gróf cikke a német—magyar együttműködésről**

Pozsonyból jelentik: A Szlovák Pravda augusztus 29-én megjelent számában Mach Sándor, a Hlinka gárdák főparancsnoka és a szlovák kormány propaganda főnöke „Mit csinál Budapest” címen hosszabb cikket közöl le. Mach Sándor nyilatkozatában azzal vádolja meg Budapestet, hogy „nem nyilatkozott meg eéggé világosan Németország mellett mint ahogyan azt Szlovákia megtette. Nem tudni merre megy Magyarország; a tengellyel, vagy pedig ellene?”

A cikkre Esterházy János gróf, a szlovákiai

magyarság vezére az „Uj Hírek”-ben hosszasan válaszol és többek között a következőket mondja nyilatkozatában:

— „A szlovákiai magyarság a helyzet komolyságához méltóan nyugodtan és hidegvérrel viselkedik, bár sok elintézetlen kívánsága van még, de átérzi azt, hogy milyen sorsdöntő napokat élünk és hogy megkönnyítse a szlovák kormány helyzetét, a saját égető követeléseivel nem hozakodik elő. A magyarországi sajtó a megállapításaim szerint semmi olyan nem közöl a fiatal szlovák állam pol-

URANIA Tel.: 12—32.

MA PREMIER MA!

Francia világláger! Erotika... szerelem... bűn... szenvedély... zsarolás!

„Ingovány” („Voleur de femmes”)

Egy férfi, aki aljas cinikus, aki visszaélt mindennel és mindenkiel és a nők csak ezért szerették!

Annie Ducaux, Jean Max, Jules Berry.

Rendezte: Abel Gance.

5. 7.15. 9.30.

ikájáról, amely nem felelt volna meg a valóságnak. Annál nagyobb meglepetéssel vettük tudomásul, Mach Sándor legutóbbi megnyilatkozását, amelyben azzal vádolja meg Budapestet, hogy politikai magatartása nem őszinte és nem nyílt. Mivel a Slovak Pravda szerkesztőségének kérdése és Mach Sándor propaganda-főnök cikkében megírt válasza alkalmas arra, hogy a szlovákiai magyarságot, de ezen túlmenően a magyarországi közvéleményt is tévedésbe ejtse és minthogy azt a tendenciát is kiérezzük, mintha Magyarország és Németország közé éket szeretnének verni, szükségesnek tartom leszögezni a következőket: Magyarország volt az az állam, amely rendelkezett olyan nagyfokú politikai előrelátással, hogy szövetségeit kötött a Német birodalommal, amikor mások még Németország nevét sem merték kiejteni. A magyar-német kapcsolatok régiebbiek, semhogy a "Slovak Pravda" tehessen fel ilyen kérdéseket. Magyarország politikai magatartását nem egyszer ismertették az arra illetékesek. Ha a német birodalmat aggodalommal töltené el Magyarország magatartása, akkor, — biztosíthatom a Slovak Pravda szerkesztőségét —, a szükséges mértékben foglalkoznának ezzel a kérdéssel saját lapjai, melyek milliós példányszámokban jelennek meg. A német birodalomnak nincsen szüksége arra, hogy a Slovak Pravda lépjen közbe azért, hogy a magyarságot és Magyarországot baráji körében megtartsa.

A lapok első oldalukon közlik Tiso dr. szlovák miniszterelnök felhívását, amelyben közli, hogy Szlovákiába német csapatok vonulnak be. A lapok megállapítják, hogy kedden délelőtt 11 óráig német csapatok még nem érkeztek Szlovákia területére. (Rador.)

BUDAPEST:

Arthur Henderson elutazott

Budapestről jelentik: Henry Procter, az angol képviselőház magyarbarát csoportjának az elnöke, valamint Artur Henderson, a munkáspárt külügyminiszter jelöltjének tartanak — mint ismeretes —, napok óta Budapesten tartózkodnak, ahol különböző tárgyalásokat folytattak.

Hendersonéknak az volt a szándékuk, hogy ellátogatnak Szlovéniába és Erdélybe is. Ezekre az utazásokra azonban már nem került sor, mert hétfő délután a budapesti angol követ figyelmeztette Hendersont és Proctert, hogy ne várjanak tovább, hanem haladéktalanul utazzanak Londonba. Erre mindketten diplomáciai repülőgépre ültek és elhagyták Magyarországot.

A Times budapesti tudósítójának jelentése alapján megemlíti, hogy a magyar kormányzó elnökletével hétfőn összeült a legfőbb nemzetvédelmi tanács. Azt hiszik, hogy megvitatták az állam védelmére vonatkozó valamennyi intézkedéseket. A lap azt írja, hogy Magyarország minden erőfeszítést megtesz, hogy az esetleges összeütközéstől távolmaradjon.

BELGRÁD:

Jugoszlávia semleges

Belgrád, Macsek miniszterelnök helyettes, a kormány tegnapi ülésén kijelentette, hogy teljes erővel támogatja Jugoszlávia eddigi külpolitikáját. Szükség van arra ma jobban, mint valaha, hogy Jugoszlávia és Olaszország között még inkább kimélyítsék a politikai és gazdasági kapcsolatokat. Bár Jugoszlávia az esetleges konfliktusban semleges marad, mégis számolnak azzal, hogy már legközelebb katonai biztonsági intézkedéseket foganatosítsanak.

BURGOS:

A News Chronicle jelenti, hogy Franco tábornok, a spanyol diktátor nem utazik szeptember végén Rómába. Ezt a Vatikán hivatalos lapjának egyik közleményéből is sejteni lehet, mert a közlemény szerint a spanyol diktátor vatikáni látogatása fel van függesztve.

Hivatalos spanyol körökben nagy figyelemmel kísérik a nemzetközi helyzet fejleményeit. Franco tábornok egyelőre nem hagyja el székhelyét és a spanyol külügyminiszter egész nap fontos diplomáciai tárgyalásokat folytat. Kedden délelőtt kihallgatáson fogadta a külügyminiszter az olasz nagykövetet, majd utána a német nagykövettel folytatott megbeszélést. A német nagykövet egy óráig keresztül tartózkodott a külügyminiszter dolgozószobájában. Franco tábornok a délelőtti órákban Ni-

colas Francoval, fivérével tanácskozott, aki a portugál követ. Ugy tudják, hogy a követ a portugáliai hangulatról tett jelentést bátyjának.

OSLÓ:

Egy elhalasztott nemzetközi konferencia

Osló. (Rador.) Norvégia, Svédország, Dánia és Finnország külügyminisztereinek konferenciája szerdán kezdődött volna meg, de azt elhalasztották.

TOKIO:

Új helyzet forr Japánban

Tokio. A Hiranuma-kormány lemondott. Hiranuma miniszterelnök tegnap este meglepett a császárnál és közölte vele a kormány lemondását. A mikádó a lemondást elfogadta. Tokioi politikai körökben a lemondást a német-orosz szerződés folytán Európában keletkezett új helyzet logikus következményeként ítélik meg.

Jóértesült körök az új kormány legfontosabb feladatának tartják, hogy megszabja Japán jövő politikai irányát. Annyi bizonyos, hogy Japánnak Kínával szemben követett politikája semmiben sem fog változni. Ez a politika, amelyet még Kono herceg állapított meg, most is ragaszkodnak Csang Kai Sek kormányának félreállításához és arra törekszik, hogy új kínai központi kormány támogatásával új rendet biztosítson a Távolkeleten Japán teljesen független diplomácia jegyében, barátságos kapcsolatokat akar kiépíteni azokkal az államokkal, amelyek a keletázsiai rendet elismerik és ennek érdekében készek együttműködni. A Hiranuma-kormány lemondásával kapcsolatban a sajtó hangoztatja, hogy a japán közvélemény nem sajnálja Hiranuma távozását, mert a volt miniszterelnöknek az utóbbi 8 hónap alatt nem sikerült egyetlen bel- vagy külpolitikai döntést sem hozni. (Rador.)

LAPZÁRTA:

Kivételes intézkedések az angol dominiumokban

London. Az egész angol birodalom területén nagy védelmi intézkedéseket léptettek életbe. Ezek a következők:

Kanada elrendelte a részleges mozgósítást.

Ausztráliában ujoncozási pótrendeletet adtak ki és valamennyi katonaköteles férfi helyzetét sürgős evidencia szempontjából felülvizsgálják.

A délafrikai parlamentet sürgősen összehívták.

A Nyugat-indiai szigeteken életbeléptették a levél-, távirat-, távbeszélő- és sajtócenzurát.

Hogyan gyilkolták meg az almeriai és cuadixi püspököt a spanyolországi vörös terroristák?

Újabb drámai részletek a spanyol püspökök mártírhaláláról

Madrid. Spanyolországban a legkinosabb gonddal folytatják a vizsgálatot a spanyol püspökök mártírhalálának kiderítésére. E vizsgálatok során számos tragikus részlet került napvilágra. A spanyol sajtó a napokban közölte az almeriai és cuadixi püspökök halálának körülményeit.

Több hetes fogság után 1936. szeptember 4-én mindkét főpásztort a Malagától mintegy húsz kilométerre fekvő kivégzési helyre szállították. Több más fogollyal együtt itt gyilkolták meg őket.

Kivégzése előtt az almeriai püspök a hóhérlégényekhez fordult és megkérdezte:

— Melyiktek öl meg engem?

A vörös soldatesca csoportjából ekkor megszólalt egy ember, hogy majd ő elintézi az ügyet. E hang tulajdonosa azonban elrejtve maradt társai mögött. Mire a püspök így szólt:

— Miért bujik el? Talán fél tőlem?

A katoná ekkor előlépett.

— Mit vétettem önnek — szólt hozzá a püspök — hogy így bánik velem? Ha a borzasztó polgárháboru végét véremmel megvásárolha-

Űszi ruhákat, kabátokat fest, tisztít

ALEXANDRU KNAPP SÁNDOR

modernül berendezett vállalata

Str. Bratianu 2-4 szám. Minorita palota. Ep. Radu 10.

Részleges mozgósítás Hollandiában

Amszterdam. A nemzetközi helyzet egyre fokozódó súlyosbodására való tekintettel, a holland kormány nagyszabású katonai intézkedéseket foganatosított. Vilma holland királynő tegnap este aláírta azt a rendeletet, amely az általános mozgósításra vonatkozik. A rendelet értelmében ma reggel négy százezer tartalékos vonult be és elfoglalta helyét a határ mentén.

Londonból jelentik: VI. György angol király táviratot küldött Moszcickv lengyel köztársasági elnökhöz, amelyben őszinte örömet fejezte ki a lengyel-angol kölcsönös segélynyújtási egyezmény megkötéséért. Az egyezmény formailag is megerősíti a két ország között eddig is fennálló barátságos jóviszonyt s ezenkívül a világbéke megőrzése érdekében is nagyfontosságú.

Berlinből jelentik: Hitler vezér és kancellár kedden este ismét kihallgatáson fogadta Attolico olasz nagykövetet.

Róma. Belügyminiszteri intézkedés folytán az olasz lapok a mai naptól kezdődőleg csak 10 oldal terjedelemben jelenhetnek meg.

Newyork. Az amerikai tengerészeti hatóságok átkutatták a „Bremen” német és a „Normandie” francia óceánjáró gőzösöket. A vizsgálat eredményét nem hozták nyilvánosságra.

A Vatikánváros kormányzója légvédelmi intézkedést léptetett életbe és uccai világításra ezentúl a rendszer villanylámpák helyett két lámpát alkalmaznak.

Délamerikai táviratok szerint az európai hajóforgalom teljesen megbénult, mert egyetlen óceánjáró sem hagyja el ezután a kikötőt egyik földrész kikötőjéből sem.

Az iskolásgyermekeknek a francia fővárosból való elszállítása megkezdődött.

Rómából jelentik: A benzintartalékok növelése érdekében kormányrendeletre vasárnaptól, szeptember 3-tól kezdődőleg a magángépkocsi-forgalom egész Olaszország területén leáll. Kizárólag különleges vezérkari engedéllyel lehet magángépkocsit használni.

Berlinből jelentik: Welserker német külügyi államtitkár fogadta a dán és litván követeket, akik előtt kifejtette, hogy a Birodalom a két országgal szemben megőrzi semlegességét.

CORSO

Ma: 5, 7.15 és 9.30 órákor.

Lil Dagover és Paul Hartman-nal

Egy szép asszony titka

Egy asszony! Lélek vergődése a szerelem és becsület között.

Híradó.

Felozzlatták a jugoszláv parlamentet

Uj választási törvény készül és annak alapján hívják össze az új országgyűlést — A horvátok külön törvényhozó testületet választanak

Belgrádból jelentik: A szerb-horvát kiegyezés következményeként tudvalevőleg új kormány alakult, melynek Cvetkovic maradt a miniszterelnöke és Macsek horvát vezér lett a helyettes miniszterelnöke. Az új kormány a jugoszláviai három nemzet (horvát, szerb és szlovén) vezetőiből alakult s ez vállalta az ország átszervezését a megegyezés értelmében.

Szombaton este királyi dekrétum jelent meg, mely felozlatta az 1938. december 18-án megválasztott jugoszláv parlamentet. Az új parlamentet csak akkor hívják össze, amikor elkészült az új választási törvény, mely az egyes népvidekek természetes csoportosulásai szerinti kerületi rendszerben, általános és titkos szavazati joggal szólaltatja meg az állampolgárokat.

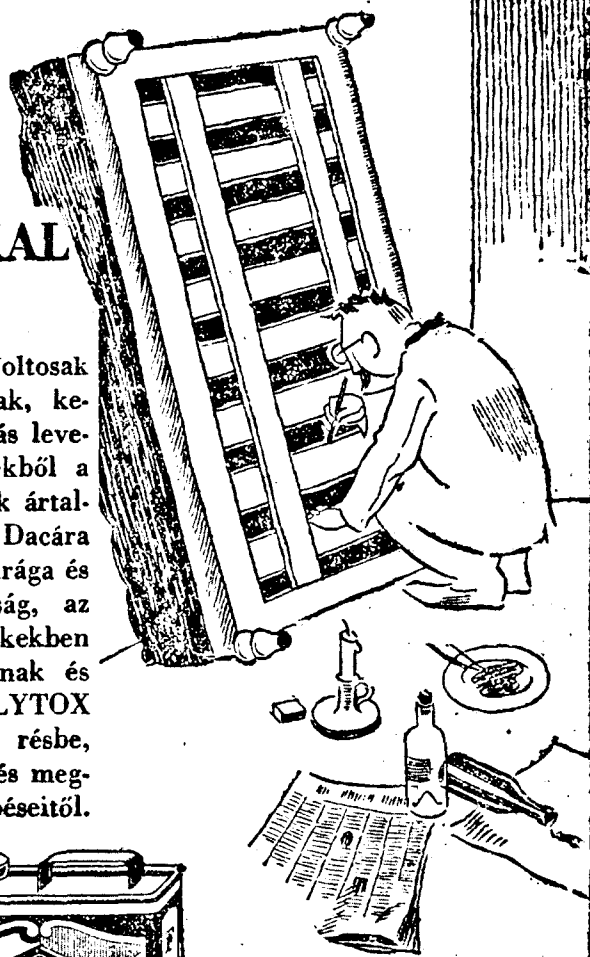
A szerb-horvát kiegyezésről kiadott hivatalos közlés elmondja, hogy az új kormány feladata lesz az országos önkormányzattal rendelkező horvát bánágnak a megszervezése. A horvát bánáság területe magában foglalja az eddigi Szávabánáságot és a tengerpartot, továbbá Dobrovnik, Sid, Ilok, Bicko, Gradacat, Dervenha, Travnik és Foinika kerületeket.

A kiegyezés alapelveit kimondja Jugoszlávia államegységét a szerb, horvát és szlovén népek egymással egyenrangú szövetsége alapján. A három nép egyenrangúsága azt jelenti, hogy mindhárom nép fiai egyenlő bánásmódban részesülnek s minden közhivatalban és azok minden fokozatában számuk arányának megfelelően foglalnak helyet.

A horvát népnek külön törvényhozó önkormányzata lesz a földművelésügyi, kereskedelmi, ipari, erdészeti, bányászati, közmunkaügyi, népjóléti, igazságügyi, közoktatásügyi és közgazdasági hatáskörben. Közös lesz a törvényhozás és kormányzás Jugoszlávia többi népeivel a külügy, hadügy és pénzügy tekintetében. A horvátok külön tartományi országgyűlést (diétát) választanak. Ez gyakorolja a horvát bánáság területén a törvényhozó hatáskört, de a jugoszláv uralkodó szentesítési joga fenntartásával.

POLOSKÁKAT MARÓ FOLYADÉKOKKAL ELÜZNI...

annyt jelent, hogy butorai foltosak lesznek, azok megrongálódnak, kezünket összeégetjük és a lakás levegőjét elrontjuk, mert az ezekből a folyadékokból keletkező gázok ártalmasak a szemekre és tüdőre. Dacára annak, hogy ez kellemetlen, drága és mégis eredménytelen fáradság, az eldugott és észre nem vett fészkekben a rovarok gyorsan szaporodnak és újra mindent ellepnek. FLYTOX ellenben behatol minden kis résbe, amelybe a rovarok elbujnak és megmentik a poloskák kínzó csipéseitől. Használjon FLYTOX-ot!



Az aradi magyar evangélikus püspökség elismertetését sürgette Bucarestiben Soós István dr. népközösségi képviselő

A nagyváradi magyarság képviselőjének figyelmetkeltő nyilatkozata a napirenden szereplő magyar kisebbségi kérdésekről

Nagyváradról jelentik: Soós István dr. képviselő az elmúlt héten Bucarestiben tartózkodott, ahol több, a magyarságot érdeklő ügyben járt el az illetékes minisztériumokban. Munkatársunk felkereste a hazatért dr. Soós István képviselőt és felkérte, hogy ismertesse azokat az ügyeket, melyekben eljár, amire a következőket mondotta:

— Bucaresti tartózkodásom alatt úgy általános érdekű, mint egyes magyar testvéreink jogos személyi ügyeiben jártam el. Két ízben voltam Silviu Dragomir kisebbségi miniszternél, hol mindenekelőtt az állampolgárság törvényvel kapcsolatos intézkedéseket ismertettem és sürgettem azon előterjesztés elintézését, amint gróf Bánffy Miklós elnök az elmúlt héten már sikeresen tárgyaft. Nevezetesen az állampolgársági törvény módosítása alkalmával

három hónapos határidő adatott mindazoknak, akik eddig még nem kérték az állampolgárságot, hogy most utóból kérhessék.

A törvény azt mondja, hogy bármilyen indokból maradt ki valaki, kérheti felvételét. Ezzel szemben az igazságügyminiszteri rendelkezés kivette azokat, akik már 1924-ben felebbezést adtak be és ezzel el lettek utasítva. Ez azonban elentétben van a törvénnyel, mert a törvény, ami most jelent meg nem kívánja, hogy a távollétet igazolja az illető, viszont az 1924-es törvény éppen ezt kívánja és emiatt utasították el a legtöbb felebbező kérését, mert nem tudta igazolni, hogy az akkori összeírás idején távollévő volt. Most ez módosítva lesz és

valószínűleg a napokban egy egyszakaszos törvény jelenik meg, amely megadja a lehetőséget azokra nézve is, akiket már egyszer a felebbezés felvételén elutasítottak.

Ezzel megint igen sokan kerülnek bele az állampolgári listába.

— Szóvaltettem a miniszternek a törvény házias intézkedését a zsidókra vonatkozólag is, akik szerintem épp most jogosultak jelentkezni, ha 1924-ben nem lettek felvéve és nem estek revízió

alá, mint a többiek. A miniszter megígérte, hogy ezt a kérdést is tanulmányozni fogja. A kisebbségi miniszterrel

ismerttettem a határozónak kérdésében felmerült kívánságaimat és e tekintetben egy részletes memorandumot nyújtottam át neki.

— Remélhetőleg, hogy ennek is meg lesz rövidesen a hatása. Erről egyelőre többet nem is mondhatok. Szóval tettem a postaigazgatóságnak a rendeletét a címzések külön tarifája ügyében, amit a kisebbségi miniszter is meglepetéssel fogadott és megígérte, hogy sürgősen intézkedni fog.

— A nyelvvizsgán elbukott kisebbségi tisztviselők ügyében kértem a minisztert,

hogy a legsürgősebben rendezzék ezeknek az ügyeit. Állítólag mindössze 2000 van akiknek az ügye még rendezetlen. A miniszter kijelentette, hogy ezeknek az ügye az ősszel megoldásra fog kerülni, minthogy addig az adatgyűjtés be lesz fejezve és meg lesz a módja az intézkedésnek. Ezzel kapcsolatban ismételteltem kértem azoknak a nyugdíjasoknak nyugdíj-kiutalását, akik állampolgársági bizonyítvány hiányában 10 hónap óta nem kaptak nyugdíjat. Erre is rövidesen sor kerül. Végül több kisebbségi magyar embernek egyéni jogsérelmét terjesztettem elő.

— Eljártam azonkívül dr. Zigre Nicolae választási miniszternél, ahol részletesen ismerttettem nemcsak azokat a kérdéseket, amelyek az ő részortjába tartoznak, hanem mint Bihar megye és Nagyvárad város egyik képviselőjének tudomására hoztam az itteni lakosság sérelmeit és kívánságait.

Mindenekelőtt megsürgettem a királyházmeljei református püspökség ügyét, melyre nézve a miniszter kijelentette, hogy a jóváhagyás rövidesen megtörténik.

— Hasonlóképpen sürgettem az aradi Magyar Evangélikus Püspökség felállításának ügyét is, amelynek az ügye most van tanulmányozás alatt.

— Kértem a minisztert a kisebbségi országos államsegélyvénnyel ügyében sürgős intézkedésre.

— A közoktatásügyi minisztériumban több iskola ügyében intervenáltam, így a nagyváradi leánygimnázium nyilvánosság joga ügyében.

amelyre nézve ígéretet kaptam, hogy az ősszel elintézik, azonkívül több felekezeti iskola ügyében sikerült eredményesen intervenálni. Végül az ügyvédi törvénytervezettel kapcsolatban memorandum formájában felhívtam az illetékes miniszterek figyelmét a törvénytervezet azon pontjaira nézve, melyek a kisebbségi ügyvédek szerzett jogait sérthetik és kértem, hogy ezekben a kérdésekben tegyék magukévá a mi általunk kifejezett kívánságokat.

Megszűnt Tatarescu párisi diplomáciai megbízatása

Richard Franasovici az új párisi, Gheorghe Grigorcea az új varsói román nagykövet

Bucaresti, A Monitorul Oficial az alantí királyi rendeletet közli:

Gheorghe TATARESCU királyi tanácsos és volt miniszterelnök rendkívüli nagykövet meghatalmazása a francia köztársaság elnöke mellett, 1939. augusztus 30-án megszűnik.

Richard FRANASOVICI rendkívüli nagykövet és meghatalmazott miniszter augusztus 30-ikával a lengyel köztársaság elnök mellett a francia köztársaság elnök mellé neveztetett ki mint rendkívüli nagykövet és Románia meghatalmazott minisztere.

Gheorghe GRIGORCEA nagykövetet, Románia meghatalmazott miniszterévé neveztek ki augusztus 30-ával a lengyel köztársaság elnöke mellé.

FORUM filmszínház. Telefon 20-10.

M a „Emberek bilincsben” June Travis és Dick Foran-al

A szünetben fel lép BLACKMANN a híres illuzionista és varázsló. Előadások: 5, 7.15 és 9.30-kor.



HIREK

ARADI KÖZLÖNY

Telefon: 11-51. Sürgőncím: KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 840 le. | Negyedévre 210 le.
Félfévre . . . 420 le. | Egy hónapra 70 le.

Kellemetlen kaland a cukrászdában

Kellemetlen kalandja volt hétfő éjszaka egy fiatal pesti magántisztviselőnek. A 21 éves Groll Magda péntek este betért a Kossuth Lajos-ucca 11. számú házban levő cukrászdába. Az alkalmazottak már záráshoz készültek, amikor a leány kiment a mosdóhelyiségbe. A cukrászda alkalmazottai „nylátszik megfellekkeztek arról, hogy egy vendég tartózkodik a helyiségben és így történt, hogy amikor a mosdóból kiött, legnagyobbat meglepetésére a cukrászdát vaksötétségben találta és hiába dörmögött a redőnyön, azt már kívülről lezuhatták és bezárták.

A leány ekkor a cukrászdából kétségbeesetten felhívta a főkapitányság központi ügyeletét, elmondta, hogy milyen kínos helyzetbe került és gyors segítséget kért. A rendőrségben megállapították, hogy a cukrászda tulajdonosa hol lakik, azonnal rendőrt küldtek ki lakására, hogy felszólítsák: menjen el a Kossuth Lajos-uccába, nyissa ki a helyiséget és szabadítsa ki a bent rekedt vendéget. A cukrászt azonban nem tudták megtalálni. A főkapitányság mindenféle keresetése a városban, de — eredménytelenül.

Közben Groll Magda tízpercenként telefonált a rendőrségre és egyre kétségbeesettebb hangon könyörgött, hogy szabadítsák már ki. Végül éjszaka két órákor, amikor már semmi remény nem volt arra, hogy a cukrászt felkutassák a városban, rendőri bizottság ment ki a Kossuth Lajos-uccába, lakatossal felnyitatták a cukrászdát, ekkor sikerült végül a leánynak kiszabadulni kellemetlen helyzetéből.

IDŐTÖSLAT. A légnemzés növekszik: az ég felhősödése és a hőmérséklet változatlansága várható.
ZÜRICH TÖZSDEZÁRLAT: Páris 10.90, London 19.10, Newyork 44.5, Brüsszel 75.25, Milánó 23.00, Amszterdam 237.50.

A királyi helytartó Karánsebesen. Az Aradi Közlöny temesvári tudósítója jelenti: Dr. Marta Alexandru királyi helytartó mint jelentette az Aradi Közlöny szombaton Karánsebesre utazott, ahol megtekintette a társadalmi szolgálat ottani csoportját. A királyi helytartó utjára dr. Buteanu Nicolae egészségügyi vezérfelügyelő és Demesneanu Ioan, a kabinetiroda főnöke kísérték. A helytartó Karánsebesen autón a Traian Vodă-liceumba haltatott, ahol Nemolau Ionif dr. a gyermekvédelemről tartott előadást. Az előadás befejezése után a királyi helytartó nagyszabású beszédben mutatótt rá a társadalmi szolgálat fontosságára, majd a város előkelőségeinek társaságában megtekintette a munkaszolgálat kiállítását. A királyi helytartó Karánsebesről Herkulesfürdőre utazott, ahol az éjszakát töltötte. Innen tovább folytatta szemle körútiát Bozovicsra ahol megtekintette az ottani mintatelenet. A királyi helytartó a körútja során a látottak felett a legteljesebb megelégedését fejezte ki.

A londoni magyar követ utabb látogatása a Külségi Hivatalban. Londonból jelenti: Barcza György londoni magyar követ kedden délelőtt megjelent a külügyi hivatalban.

Frint Lajos aradi evangélikus püspök a temesvári evangélikus templom százéves jubileumán. Most van száz esztendeje annak, hogy a temesvári evangélikus templomot felavatták. A jubileumot szeptember 30-án ülik meg nagy fénnel. Az ünnepeken résztvesz Frint Lajos aradi evangélikus püspök és Nikodémusz Károly főesperes.

Ötvenöt éves a Vörös Kereszt szervezet. Genf-ből jelenti: A genfi szövetségi kormány bankettet rendezett a Vörös Kereszt szervezet megalakításának 55 éves évfordulója alkalmából. A banketten Balmer szövetségi tanácsos és Max Huber a Vörös Kereszt bizottságának elnöke szóllaltak fel. Max Huber beszédében megemlítette, hogy a Vörös Kereszt szervezetnek, hatvankét nemzeti szervezet körül csoportosulva, 40 millió tagja van.

Repülőkatasztrófa Medgyesen. Medgyesről jelenti: Hétfőn délelőtt a megyeségi repülőiskola S. E. TGM No. 1. jelzésű repülőgép a levegőben tüzet fogott és lezuhant. A gép vezetője, Vlascius kapitány szénén égett, a gépen levő másik két utas súlyosan megsérült. A szerencsétlenség okának kiderítésére a vizsgálat megindult.

Borghese Giacomo szenátor Róma új kormányzója. Rómából jelenti: A Colonna herceg halálával megüresedett római kormányzói székbe Borghese Giacomo szenátort, Róma tartomány jelenlegi főnökét nevezték ki.

GYERMEKHÜDESÉS MEGBETEGÉDÉS TÖRTÉNT KOLOZSVÁRON. Kolozsvárról jelenti: A városi főorvosi hivatalhoz érkezett hivatalos bejelentés szerint néptelen Mánástíró-ucca 4. szám alatti lakoson gyermekparalízisben megbetegedett Călugăreanu Roman 7 éves fiúcska. A beteg gyermeket kórházba szállították és lakásukat fertőtlenítették. Minthogy a megye területén az utóbbi hetekben még három-négy gyermekparalízisben megbetegedés történt, az orvosi hivatal fokozott óvatosságra hívta fel a szülőket és intji őket hogy gyermekeiket ne vigyék olyan helyekre, ahol nagyobb tömeg jelenik meg és a fertőzés veszélyének vannak kitéve. A gyermekek torkát naponta többször áblóessék, orrukat fertőtlenítsék és ha gyanus tüneteket vesznek észre, azonnal forduljanak orvoshoz hogy a veszedelmes és még eddig gyógyíthatatlan betegségtől gyermekeiket megmenthessék. A betegség lefolyása ugyan nem súlyos, de utána a beteg öröklétre bna marad.

Egyházi kinevezések és áthelyezések. Pacha Ágoston dr. római katolikus megyéspüspök Kollmer János újmisé napot Szakállházára, Keller Antal újmisé papot Billédre és Ezhi János újmisé napot Săra kinevezte segédlelkésznek. Zenz Adám káplánt Billéd-ről Uipécse, Tóth Istvánt Szakállházáról Vingăra Ba-logh Istvánt Gătăliáról Magyarpécskára és Boldis Istvánt Magyarpécskáról Gătăliára helyezték át segéd-lelkészi minőségben. Ezenkívül Gehl Othmár német-sági plébánost a megyéspüspök főesperessé nevezte ki a pankotai főesperesi kerület élére, mivel Karl József szentannai plébános egészségi állapotára való tekintet-tel a főesperesi tisztségről lemondott.

Az utolsó percekben

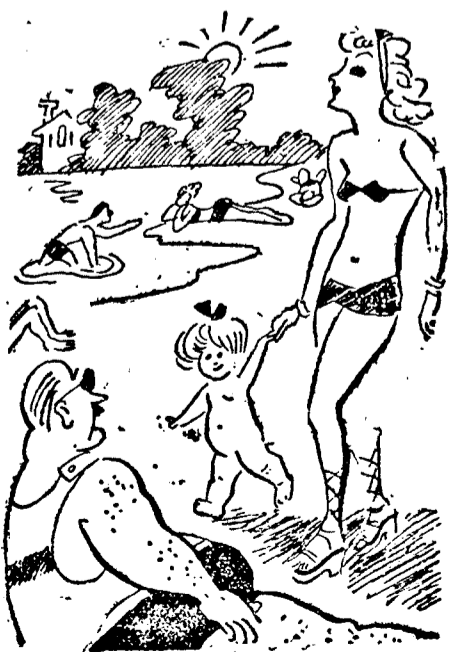
sikerült elhárítani az edinburghi expressz bomba-katasztrófáját

Londonból jelenti: A „Daily Mail” szerint a Glasgow—Edinburgh között közlekedő expresszt az utolsó pillanatban sikerült megmenteni egy borzalmas katasztrófától. A vasúti pályatesten egy olyan bombát találtak, melynek gyújtószinórája már égett de szerencsére az expresszt veszélyekkel sikerült idejében megállítani. A merénylet mögött a terroristákat sejt-tenek.

VÁLTOZÁSOK AZ ARADI LÉGIKIKÖTŐ NEMZETKÖZI FORGALMÁBAN. Az Aradon keresztül haladó nemzetközi repülőgépjáratok közül a nemzetközi politikai feszültség következtében a német „Deutsche Lufthansa” és a francia „Air France” pé-pei a tegnapi naptól kezdve nem közlekednek a Ru-curest—Arad—Budapest—Berlin közötti járatokat azonban nem szüneteltetik mert a román LARES és a magyar MALERT lévíforgalmi társaságok gépei továbbra is lehonvolítják a forgalmat.

Egyévi börtönbüntetést kapott a sikkasztó vá-rosi vámtisztviselő. Az aradi törvényszék ma tárg-yatla Adoc Ioan volt városi vámőr sikkasztási ügyét. Adoc Ioan, aki a város határában az egyik vámhiva-talnál volt vamszedő, az aradi ügyészségi fogház la-kója mert hónapokkal ezelőtt meggyilkolta atyját. Amikor gyilkosságért letartóztatták, eljárás indult el-lenne a vámmal elkövetett sikkasztásért is, mert kí-derült, hogy illetékeket szedett a vámon áthaladóktól, de nyugtát nem adott az összegéről és a pénzt el-költezte. A mai tárgyalást tekintve, hogy közvagyon-ról volt szó, hármas tanács előtt tartották meg és a város bejelentette, hogy 60 lei kára van. A törvényszék letárgyalta az ügyet és Adoc Ioant közvagyon el-sikkasztása miatt egyévi börtönrre büntette, vala-mint kötelezte a 60 lei megtérítésére.

Francia humor!



Gondolkoznom kell, hogy a tiéd, vagy a Baby kosztümje merészebb...

Intézkedés a városi bélyegilletékről

A közelmúltban módosított városi pénzügyi sza-bályrendelet 252. és 253. szakasza értelmében Arad-város minden reklám hirdetésmény és falragasz után, mely alkalmas arra, hogy a közfigyelmet felhívja, nevezett városi bélyeg ragasztását teheti kötelezővé. Az új városi bélyegilletéket már megállapították és az a következő: Álláshirdetés után hetenként és darabon-ként 1 leu, hutorozott szoba kiadása, vagy teljes órá-2 leu, 2 leu, fizet, vagy egyéb helyiség kiadásának hir-tetés 3 leu, kétszobás lakás kiadása 1 leu háromszo-bás 2 leu, négy szobás 3 leu, ötszobás 5 leu, Ingó tárgyak vétele, vagy eladása 3 leu, ingatlan vétel, vagy eladás 5 leu, Magánórak hirdetés 2 leu. Ezek a lapokban meg-jelenő hirdetésekre nem vonatkoznak. A kirakatokban elhelyezett reklámok után tekintet nélkül arra, hogy milyen anyagból készültek, amennyiben az a rendel-tetés, hogy valamely áru propaganda eszközként szol-gálgjon, a következő bélyegilletéket kell leróni: 20x20 cm, nagyságban, kartonra nyomva, hetenként 1 leu, ugyanaz bádogra festve, vagy égetve 2 leu, ugyanaz lvegre, vagy emailra festve, vagy égetve 3 leu. Kivét-telt képeznek azok a kirakati reklámok, amelyek olyan árut hirdetnek, aminek előállítás, illetve gyártási hely-e nem a hirdetés helyén van.

Nagyszabású repülőbűnösség színhelye lesz va-sárnap az aradi repülőtér. Délelőtt fél 10 órákor szen-tellik fel ünnepélyes keretek között a CFR aradi piló-taiskoláját. A Temestartomány egyetlen pilótaiskolájá-nak felavatóján megjelenik Marta Alexandru dr. kí-rályi helytartó, valamint a katonai és polgári hatóság-gek vezetői is. Az egyházi szertartás befejezése után több felszólalás hangzik el, majd a CFR pilótaiskola növendékei motornélküli repülőgépeken bemutató-re-pülést végeznek. A pompásnak ígérkező légünnepség után utasszállító gépek sétaterepülést végeznek a város felett. A nagyszabású repülő-meetingbe a LARES is bekapcsolódik és Luca Vladimir, a LARES aradi vezet-tőjének irányítása mellett előreláthatólag vasárnap déltán is sétaterepülést végezhet a közönség a kényel-mes LARES-gépeken. A CFR pilótaiskola megnyitójá-nak ünnepségét Serbănescu főmérnök, főfelügyelő, az iskola vezetője rendezi, aki az ünnepség során felszó-lalásában vázolni fogja a pilótaiskola jelentőségét. A nagyszabású ünnepségre a belépés teljesen díjtalan.

Mikóné Ecsedi Teréz fűző-spoolalista

Str. Eminescu 31 szám,
hazaérkezett és újból a hölgy-közönség rendelkezésére áll.

Szülők figyelmébe! Bucurestiből jelenti: A közoktatásügyi minisztérium közül, hogy azok a szü-lők, akik gyermekeiket más intézetbe akariák beirat-ni, kérvényeikkel az illetékes iskolaigazgatóság-hoz forduljanak és nem a minisztériumhoz, mert azt ott nem veszik figyelembe.

Bizalom

A kiskereskedő a következő táviratot küldte a nagykereskedőnek: Kérek azonnal ezer toljást. Ha lók, csekk megy.

A nagykereskedő a következő sürgőnyben vála-szolt: Kérem azonnal a csekket. Ha ló, toljás megy.

Dózsa Vera (Gyermek-ruha divatszalon) Arad, Piata Imp. Traian 3) értesíti a t. hölgyköz-zönséget, hogy hazaérkezett.

Radnán új főszoigabírórság épül. A királyi hely-tartóság elhatározta, hogy a radnai főszoigabírórság épü letét, amely hetven esztendő és a hivatalok elhelye-zésére elégtelen, lebontatja. A telken 1.400.000 lei költ-séggel emeletes házat emelnek.

ZAHARIN A KENYÉRBEN. Galatból jelenti: Az egyik vámtisztviselő tegnap figyelmes lett egy öreg koldusra, aki az új kikötőben egy halg körül settenkedett kezében egy kenyérral. A vámtisztvi-selő lesbe állott és várt, mi fog történni. Egyszer csak lejött a hajóról Toader Mihai tengerész aki átvette a kenyeret. A vámtisztviselő ekkor előlé-pett és azt követelte a tengerésztől, hogy vágja fel a kenyeret, mert az a gyanúja, hogy a kenyérben valami el van rejtve. Amikor a kenyeret felválták, kiderült, hogy abban egy pléhdoboz volt, mely egy kiló zaharint tartalmazott. A tengerészt letartóztat-ták.

Vadászaton véletlenül agyonlőtte apját egy vas-gyári tisztviselő. Miskolcraól jelenti: Szombat hajnal-ban megrendítő vadászserencsétlenség történt a díós-győri vasgyár közelében az ágói erdőszéiben. A hajna-l 8 órában Stollár Károly díósgyőri nyugalmazott igaz-gató-tanító két fiával, Stollár Mihály vasgyári tiszt-viselővel és Stollár Kálmánnal vaddisznó-lesre indult az erdőbe. Megállapodtak abban, hogy 6 óráig mind-egyikük a helyén marad, Stollár Károly fél 6 óra kö-rül a közelében levő bokorból mozgolódást hallott. Oda nézett és mivel valami vörösös színt látott, azt hitte, hogy róka van a bokorban Rásütötte a puskáját. Hap-gos jalkiáltás hallatszott. Stollár Mihály odarohant és kétségbeesve látta, hogy édesapját lőtte le. Stollár Károlyban még volt annyi élet, hogy megsimogatta fia kezét és ennyit mondott: Nem te vagy az oka, én va-gyok a hibás... A szerencsétlen ember ezután a hely-szinen meghalt. A két flu jelentést tett az esetről a díós-győri csendőrségnek, ahonnan bizottság szállt ki a helyszínrre. A miskolci ügyészség vadászati a tetemést engedélyt.

Halálos gépkocsi-baleset érte Kozma volt magyar belügyminiszter fiát

Budapest. Kozma Miklós volt magyar belügyminiszter, titkos tanácsos, a Magyar Távírási Iroda elnök-igazgatójának fia, Kozma Dénes halálos gépkocsiszerencsétlenség áldozata lett Németországban. A 22 éves Kozma Dénes Wiesbadenben, a Farben Industrie tisztviselője volt és hétfőn este indult Budapestről gépkocsin. Az elmúlt éjszaka a gépkocsi Arstetten mellett fának rohant, pozdoriává tört, utasát holtan találták a romok között.

Az angol font árfolyamalakulásának hatása a román kivitelre

Az Aradi Közlöny legutóbb már megemlékezett arról, hogy az angol kormány határozata értelmében az angol valuta kiegyenlítési alap megszűnteti működését, mert a jelenlegi körülmények között ezzel az alappal is gyarapítani akarják a háborús kincstárát. A fenti intézkedés következtében számítani lehet az angol font árfolyamának hullámzására, esetleg csökkenésére.

Ami az angol font romániai árfolyamát illeti, a Banca Națională erre vonatkozóan tudvalevőleg hivatalos árfolyamot állapított meg. A magánforgalomban hétfőn az angol fontot 1570 leies árfolyamon ajánlották.

Az angol font árfolyamának csökkenése elsősorban a petroleum, gabona exportöröket érintené, akik a kivitt áru ellenértéke képpen leiben kisebb összegeket kapnának. Ami a gabonaműveket illeti, a helyzet semmi esetre sem ad aggodalomra okot. Az utóbbi időben ugyanis Angliába kevés árut szállítottak és szakértők szerint a még el nem számolt áruk mennyisége nem haladja meg az 1000-1200 vagont.

Előre hozták az AMTE-TMAC mérkőzést

Az AMTE egyik vezetőségi tagja kedden este Temesváron volt, ahol megállapodott a TMAC vezetőségével, hogy a szeptember 14-re kitűzött bajnoki mérkőzést szeptember 3-án, vasárnap látszik le Temesváron.

Az AMTE-TMAC bajnoki mérkőzésre különvontot indítanak, hogy az aradi szurkolók is végignézhessenek a mérkőzést.

Letartóztatták Waldemaros volt litván kormányelnököt. Kaunasból jelentik: Waldemaros volt litván miniszterelnököt, aki külföldről volt visszatérőben. Kihartai községben letartóztatták és ugyanoda szállították, ahol az 1934. évi államsíny előtt is internálva volt.

Elmaradt a munkakamara constantai kirándulása. Az aradi munkakamara tudomására hozza az érdekelteknek, hogy a munkaügyi minisztérium a 30.062-939. sz. rendeletében elhalasztotta a constantai kirándulást. Az indulás új időpontját a Kamara idejében közölni fogja.

Az aradi állami tanonciskola ezután közli, hogy az 1939-40-es tanévre a beiratások augusztus 28-án kezdődnek. Az első vizsgára szeptember 4-én kerül sor, míg a javító vizsgákat szeptember 5-én és 6-án, a szeptemberi abszolváló vizsgákat pedig szeptember 7-én reggel 8 órakor tartják meg.

**Őszi kedvezmények a
NEW-YORK-i
világkiállításra**
Szept. 20-Okt. 29.
Utazzon a
HOLLAND-AMERIKA
Hajótársaság luxuszőzőseín.
Leiben fizethető kirándulások.
Prospektusok és beiratkozás:
ORT. Utazási Iroda Arad,
Bul. Regele Ferdinand 9. — Tel.: 21-77.
ORT. Biron de voiaj București,
Calea Victoriei 70. — Telefon 441-65.

A honvégya hadbírság elé luttatta az egykori doni-kozákok. Az aradi állambiztonsági hivatal tisztviselői elfogták Simletov Vazul 45 esztendő, orosz származású munkást. Simletov Vazul a világháború alatt doni kozák volt és 1918-ban fogságba jutott. Mint fogoly a Bányába került és a békeszerződés utáni hátrarendezés következtében Jugoszlávia területére jutott, ahol alkalmai munkákból tengette életét. Az utóbbi hónapokban honvégy fogta el és elhatározta, hogy visszatér Oroszországba. Miután Jugoszláviában nem működik orosz konzulátus Romániába szökött, hogy az itteni orosz követség közbenjárását kérje hazajutása érdekében. Az aradi állambiztonsági hivatal tisztviselői azért tartóztatták le, mert kiderült róla, hogy Jugoszláviából tiltott módon lépte át a határt.

Az ARADI HADKIEGÉSZÍTŐ PARANCSNOKSÁG a következőket közli: Azok a polgári személyek, akiknek katonai könyvecskéikkel ellenőrzés végett jelentkezniük kell a hadkiegészítő parancsnokságnál (az Md. 1. regiszterszám bevezetése céljából) naponta délelőtt 11 és 1 óra között jelentkezhetnek. Ezt az időpontot kizárólag erre a célra tartják fenn. Ugyancsak felhívják mindazokat, akik mindeddig mozgósítás esetére semminemű parancsot nem kaptak, hogy jelentkezzenek összes katonai irataikkal katonai felvezetők tisztázása végett, ugyancsak délelőtt 11 és 1 óra között.

Balesetek Aradmegyében. Az aradi ügyészségnek a megyéből két szerencsétlenséget jelentettek. Az aradmegyei Bokszeg községben Istók János 10 éves fiúcska a Körösbe zuhant és mire sikerült kiemelni, már halott volt. — Az aradmegyei Óthalom község állomásán Ager Jacob katonai kocsit a vonatból és súlyos sérüléseket szenvedett. A katonát a vári kórházba szállították.

Kedvezményes színházi jegyek a Mihály-színház előadásaira válthatók a Magyar Népközösség irodájában. Eminescu-uca 8 szám alatt.

Munkánélküli tisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak figyelmébe! A temestartományi Magán-tisztviselők Céhének aradi tagozata felszólítja az Aradon és a megyében lakó állásnélküli magántisztviselőket és kereskedelmi alkalmazottakat, hogy a legközelebbi időben belüli személyesen, vagy írásban jelentésbe magukat a céh irodájában: Bul. Reg. Maria 18. Hivatalos órák minden este 7 órától 9-ig, finnepponokon délelőtt 11 órától 1 óráig.

Huszonnégyen ember. Bucurestiből jelentik: Orvosi körökben nagy feltűnést keltett Demostene Jancopol constantai sarkakészítő munkás esete. A munkás, aki megbetegedett, orvoshoz ment és amikor megvizsgálta az orvos, nagy meglepetéssel állapította meg, hogy Jancopolnak ugy kezem, mint lábain hat hat uja van.

Végkiárusításból

kimaradt vásznát, chiffont, szövetet, lakásomon minden elfogadható árban árusítom
I. Grünberger Moise Nicoara-u. 1. sz. I. emelet.

Kirándulás Menyházára. Az aradi tornaegyesület turista-osztálya szeptember 3-án, vasárnap reggel 5 órai indulással autós kirándulást vezet a kiesfekvésű Menyháza-fürdőre. Visszatérés Aradra este 10 órakor. Kedvezményes árak, kötött létszám, sorrendi jelentkezés. Jelentkezni az egyesületi helyiségben és a Foto Central-üzletben néntek este 7 óráig. Vezetők: Glück László és Dávidházy Kálmán.

Monumentális történelmi regényen dolgozik Gulácsy Irén. A hatalmas mű a nagyrajosi magyar bírodalom összeroppanásának tragikus freskója, melynek középpontjában Nagy Lajos özvegyének és lányának dus, szines és megrázó szerelmi története áll. A készülő regényről rendkívül érdekes beszélgetést folytatott a szerzővel Benedek Marcell s az interviút, melyben egy ilyen hatalmas történelmi mű megírásának minden érdekes, meglepő és a nagyközönség számára láthatatlan kulisszajátka kitérül az „Új Idők” legújabb száma közli. Díjtalan műtárgyszámot bárkinél küld az „Új Idők” kiadóhivatala: Budapest, VI., Andrassy-ut 16. Előfizetési díja negyedévre Romániában 200 lei.

A színházi két utolsó előadása

Szerdán este: „Botránny a színházban”, csütörtökön: „Obsitos”

A sikerekben gazdag magyar színház már csak két előadást tart. Szerdán este Felhő Ervin remek operettje, a „Botránny a színházban” kerül színpadra. Felhő Ervinnel a főszerepben. A rendkívül ötletes, humorban és helyzetkomikumban bővelkedő operett nagy sikert aratott és a színház igazgatósága a közönségek tesz eleget azzal, hogy ismét színpadra hozza. A főszerep Felhő Ervinnel parádés alakítása. A darabban előforduló kabarében a színház minden tagja magánzámmal szerepel. Fellép a nagyszerű Várady-sztepp-trió és Mezei Nelly dísz.

Csütörtökön este szezonzáró előadás során az „Obsitos”, régi klasszikus operett kerül színpadra kifogástalan előadásban. Ugy a szép meseszöveg, mint a gyönyörű muzsika tökéletesen érvényesül a társulat igyekvő előadásában.

A két utolsó előadás iránt általános az érdeklődés és bizonyos, hogy ugy a szerda esti „Botránny a színházban” mint a csütörtöki „Obsitos” előadását feltétlenül végig élvezni. Jegyek elővételben Oláh Sándor főtéri papírüzletében, este a színháznál.

Kolozsvári repülőkapitány halálos autóbalesete

Meghalt Ivanovici Laurentiu repülőkapitány

Bucuresti. Súlyos kimenetelű autószerencsétlenség történt tegnap Ilfov megyében, a melynek áldozatául esett Ivanovici Laurentiu kolozsvári repülőkapitány és egy 7 esztendő kisfiú. A kapitány foglalt helyett a gépkocsi volt lánjánál, amikor Sanateni község közelében, a 124-es kilométerjelző közel, több parasztszék került eléjük. Az egyik szekér háttá mögül hirtelen előkerült Andrei D. Stefan 7 éves kisfiú, aki át akart vágni az országúton. A nagy sebességgel haladó gépkocsit a kapitány nem tudta lefékezni és az eltaposva a szerencsétlen kisfiút, aki azonnal szörnyethalt. A kapitány elvesztette uralmát a volán fölött és az irányítást elvesztett gépkocsi lefordult az utastról, ahol teljesen összezúzódott. A roncsok közül húzták ki a súlyosan megsebesült kapitányt. Sérülései olyan súlyosak voltak, hogy már kórházba szállítása előtt meghalt.

A gépkocsi többi utasai közül csak Rosianu főhadnagy sebesült meg könnyebben.

Házkutatást tartottak a brassói Czell-sörgyárban és az Aruforgalmi Bankban

A Curentul jelentése szerint Bartha Dezső brassói kereskedő feljelentésére az ügyészség szombaton kiszállott a brassói Czell-sörgyárba és az Aruforgalmi Bankba, amely ugyancsak Czell-testvérek tulajdonát képezi és ott házkutatást tartott. A sörgyár és a bank könyveit beszállították az ügyészségre átvizsgálás végett. A gyár és a bank pénzszekrényeit lepecsételték. Bartha a feljelentésben különböző pénzügyi visszaélésekkel vádolja a bank és a sörgyár vezetőit.

Felkérlik a „Szent Antal” nagy énekkar tagjait, hogy csütörtökön este fél nyolc órakor megjelenteni szíveskedjenek az énekhar próbatermében, ahol az első próbát tartják. A „Szent Antal” nagy énekhar megkezdte a rendszeres munkáját.

Tenyészállatokat vásárol a temesti tartomány. Cristea Tiberiu dr., a temesti tartomány állategészségügyi főfelügyelője megbízást kapott a mezőgazdasági minisztériumtól arra, hogy az ország több mezőgazdasági kamarája részére állatokat vásároljon Svájcban. A megbízás 25 tenyészikára és 70-80 három éves hasas tehénre szól. Cristea dr. nénteken az azik és utóára elkiséri Petru Pavel a temesti-romantli mezőgazdasági kamara elnöke és Negrutti Emil gazdasági mérnök. Az állatokat a Thumban és Ostermündingenben augusztus 29-étől szeptember 2-áig megtartandó állatvásárokon választják ki.

Levegő a robogó vonatról és megszökött kiséreje elől a vakmerő fegyenc. Temesvárról jelentik: Különös módon szökött meg kísérete elől Pavel Gebner fegyenc, akit a craiovai rendőrségről Tănase Daniel közrendőr kísért át Temesvárra. Nagyzenta környékén, mielőtt megakadályozhatták volna a vakmerő fegyenc kitérte a vonat ablakát és kiugrott a teljes sebességgel haladó vonatból. A rendőr azonnal meg-huzta a vészféket, azonban a nagy sebességgel haladó vonat csak jóval messzebb tudott megállni, mint ahol a szökevény kiugrott. Mire az üldözők odaértek, a fegyenc eltűnt a vasútvonal mentén levő kukoricásban.

Koszorúmegváltások. Illés Bernát ravatalára szánt koszorúmegváltás címen a Szeretetház javára Weiszberger Lipót 100 lei, Engel Vilmos ravatalára Dénes Izor 100 lei adományozott.

A Színházi Magazin füzetszerkesztés rejtérvényvályozatának döntője, Szent István napjának előelőtti volt a hónapokon át tartó és ártási érdeklődéssel kísért „100 színész” rejtérvényvályozat döntője a Corvin-moziban. A Színházi Magazin ez alkalommal ingyenes mozielőadást rendezett olvasóinak és a film szünetében döntött a legnagyobb pesti színésznőkhöz és a közönség tagjaiból alakult zsűri az értékes díjak odaítéléséről. Erről a „házi” ünnepről érdekes tudósítást közöl a Színházi Magazin legújabb száma, mely különösen bővelkedik érdekes rinortokban. A vezető riport Péterről, Jugoszlávia diák-kiállításáról szól, egy másik szines riport viszont Varsóba. Lengyelország fővárosába viszi el az olvasót. Római partii riportja a pesti környéki nyaralás örömeit mutatja és igen fogja érdekelni a sokszázézer rádióhallgatót a budapesti rádió egy napiáról készült érdekes beszámoló. A tartalmas szép kiállítású lapot gazdag irodalmi rész egészíti ki. Ára külön gyermeklappal, rádiókotta- és kézimunkamelléklettel együtt csak 20 lei.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

VOJTEK gyógyszerár, Bulev. Regina Maria
DANCIU gyógyszerár, Piata Mihai Viteazul
BERNÁTH gyógyszerár, állomással szemben,
BERGER gyógyszerár, Saguna-ut.

SPORT KÖZLÖNY

Miért kellett Pernekynak elmennie Aradról?

Beszél a játékos az eladásának részleteiről — Változások az AMTE-ban

Amikor a vérbeli aradi futbalszurkolók, kedvenc csapatuknak az AMTE-nak eredményét már ismerik, izgatóan várják a többi aznapi sporteredmények beérkezését. Leginkább természetesen az érdeklő valamennyit, hogy az aradi csapat helyezéseivel szemben hogyan állnak a többi egyesületek, de azonkívül az is, hogy az Aradról elszármazott és más csapatban szereplő futballisták, hogyan játszottak. Az ország csaknem minden csapatában van aradi, vagy játékos, vagy edző, vagy mind a kettő. Most a más városban futballozó játékosaink száma egyvel szaporodott: Pernekivel. Vasárnap sok szurkoló kérdése volt, vajjon Pernek hogyan szerepelt? A kitünő középcsafár Nagybányán elsőrangban játszva beváltotta a hozzáfűzött reményeket és tizenhat méterről rugott, pompás góljával és az egész mérkőzés alatti teljesítményével nagyban hozzájárult a Carpați győzelméhez.

Pernek István kedden Aradon volt és felkereste szerkesztőségünket. A nagyszerűen elhelyezkedett játékos, akit új csapatában nagyon megbecsülnek, sajnálkozva beszélt arról, hogy el kellett mennie Aradról.

— Ha a régi vezetőség három nappal előbb tér vissza az AMTE-ba, — mondja a játékos — akkor talán vasárnap én játszottam volna a Venus ellen és nem kellett volna elmennem innen.

— Miért kellett tulajdonképpen elmennie? — tesszük fel a kérdést.

— Annyi szó esett arról, hogy meg kell menni a csapatot, nincs pénz, jó volna eladni egy játékost, hogy amikor a múlt hét elején beállított hozzám a Carpați egyik vezetője és szerződést ajánlott fel, nem sokáig haboztam. Egyrészt az AMTE helyzete akkor kilátástalan volt, másrészt arra gondoltam, hogy az összeggel, amit értem kap az AMTE összes tartozásait rendezheti, s legalább a fiúk jól járnak. A többi az már gyorsan ment, átigazoltak, játszottam és vasárnap halloztam az-

után, hogy a régi vezetőség újból átveszi az ügyeket... Akkor azonban már késő volt.

Pernek István a megbízható játékosok mintaképe Szivvel lélekkel rugja majd a labdát a nagybányai csapatban, de szívében azért csak a piros-fehér egyesülethez húz. Október közepén Aradon játszik csapata, éppen az AMTE ellen, lehet, hogy gölt is kell rugnia volt egyesületének, de biztosan, neki fog fájni a legjobban...

Változások az AMTE-nél

Ugy az AMTE csapatában, mint vezetőségében előreláthatólag nagy változások lesznek. Az a tény, hogy a régi vezetőség visszakérül az AMTE élére friss vérkeringést visz a csapatba. Most minden erővel azon igyekeznek, hogy az egyesületet ismét megfelelő színvonalra emeljék.

Első ténykedésekhez tartozik az, hogy megszerezik

Tudort, a Gloria kitünő jobbszélsőjét, tárgyalnak a Kinizsi nagyszerű csatára Bajusz átvétele ügyében és szó van egy másik szélső szerződtetéséről is.

Az edzések a régi megszokott módon, lelkiismeretesen folynak és így remény van arra, hogy már a következő mérkőzésen elsőrangú teljesítményt nyújthat az AMTE.

A szeptember 14-re kisorsolt következő bajnoki mérkőzést a TMAC-al való találkozást, az AMTE szeretné előrehozni és a következő vasárnap, szeptember 3-án lejátszani. Szeptember 3-ika szabad, legfeljebb csak válogatott triál lesz, ha nem ad játékosát a triálra a TMAC, akkor a mérkőzés előrehozásának semmi akadálya nem lesz. Egyébként az AMTE igazgatója Gudbroth Pál kedden átutazott Temesvárra, hogy játékos után érdeklődjön és a mérkőzés előrehozását nyélbe üsse.

O Szlovákia—Németország 2:0 (1:0). Pozsony. Bár hivatalosan csak második csapatnak számított a németeknek Pozsonyba küldött csapata, ez sem volt sokkal gyengébb a Svédországba szántnál, hiszen ebben a volt bécsi profik is helyet kaptak. Eredmény 2:0 a szlovák csapat javára.

O Ausztrália—Jugoszlávia 4:1. Az Ausztrália—Jugoszlávia Davis Cup mérkőzés második napján Ausztrália 2:1-es vezetéshez jutott, amennyiben a Quist, Bromwich-pár legyőzte a Kukuljevics, Puncsecs-párt 6:2, 6:3, 6:3 arányban. Az utolsó napon az ausztráliaiak mindkét egyest megnyerték 3 ezrel 4:1-re győztek. Bromwich—Mitics 6:1, 6:3, 6:2, Quist—Kukuljevics 6:2, 6:3, 6:4.

Arany János városában nagy lelkesedéssel alakították meg a Magyar Népközösség szervezetét

Nagyszalontáról jelentik: Vasárnap verőfényes szép időben tartotta meg a Magyar Népközösség alakuló közgyűlését Nagyszalontán. Már délelőtt 11 órakor nagy tömegben özlöltek a fekete ünneplő ruhába öltözött nagyszalontai magyarok a Redut épülete felé, ahol az alakuló közgyűlés lefolyt. Erre az alkalomra a megyei központból Markovits Kálmán megyei tagozati elnök, dr. Soós István orsz. képviselő és Arvay Árpád főtitkár utazott ki Nagyszalontára, akiket az állomáson a szalontai társadalom vezetői vártak.

Fél 12-kor mintegy 5—600 főnyi hallgatóság körében Markovits Kálmán megyei tagozati elnök, nyitotta meg az alakuló közgyűlést. Beszédében rámutatott a szervezkedés fontosságára.

— Az alkotmány és a kormány engedélye lehetőséget ad arra, — mondotta — hogy szervezkedjünk. Halálos bűn volna, ha az alkalmat meg nem ragadnánk.

Utána dr. Soós István orsz. képviselő mondta el képviselői beszámoló beszédét, melynek során mindenekelőtt ismerette az alkotmányváltást és az ennek megtörténte utáni eseményeket. Megállapította, hogy a romániai magyarságnak nincs mit busulnia azért, hogy a párturalom megszűnt, mert a pártok mindig a kisebbség bérére óhajtottak maguknak népszerűséget szerezni. Elégítéssel állapította meg azt is, hogy a moszoni kormányzat bizonyos esetekben tanujelét adta a kisebbségek meg-

A SZIFILISZ

nem gyógyíthatatlan betegség.

Kezelhető diszkrétan az új külföldi tudományos alapon készített „APONGYL” nasztillákkal. Az egészségügyi minisztérium által engedélyezett. Kapható az összes gyógyszertárakban és drogueriákban, vagy utánvéttel 450 lejért dr. C. Gurl gyógyszertárában Bucaresti, Calea Victoriei 33. (Frascati-palota.) Kívánságra diszkrét módon ingyenesen küld kimerítő brosurát a Nifar S. a. r. Serviciul stiintific, Bucaresti, Str. Maria Rosetti No. 47.

TEKESPORT

A csapatbajnokság állása

A vasárnapi csapatbajnoki mérkőzések lényegtelenséggel változtattak a bajnoki táblázaton, mindössze a Prietenii cserélt helyet a Tricolorral, miután első győzelmét szerezve, két pontja van. Két pontot szerzett az első mérkőzését játszott Tricolor is, de miután famennyisége természetesen kevesebb, így egyelőre a negyedik helyet foglalta el. A kaddi és pénteki mérkőzésekkel befejeződött a második forduló, mely után a vasárnapi számunkban újra közölni fogjuk a csapatbajnoki táblázatot. A vasárnapi mérkőzések után a táblázat állása a következő:

1. AAC	3 2	—	1 589 607 4
2. Infráfrea	2 2	—	387 336 4
3. Prietenii	3 1	—	2 567 573 2
4. Tricolor	1 1	—	225 184 2
5. Metalurgistul	3	—	3 504 572 —

O Elkezdődtek az egyéni bajnoki versenyek. Mint már megírtuk, az egyéni bajnoki versenyek lebonyolítását minden egyesület saját tagjai részére, saját pályáján rendezi meg és folytatja le és a szövetségi ellenőrzés mellett lefolyt versenyek eredményeiből alakul ki a bajnokság sorrendje. Elsőnek az Infráfrea kezdte el az egyéni versenyek lebonyolítását, melyek során a hétfői estén 8 órától éjeli egy óráig összesen nyolc versenyző abszolválta a kötelező 100 dobást és pedig 50-et telibe 9—9 fára, minden dobás utáni állítással, 50-et pedig tarolásra (vérző fára) dobva. Az eddigi legjobb eredmények 248 fa telibe és 97 fa tarolásra voltak. A versenyt kezd és szerdán este is folytatják, míg befejezést nem nyer, mely után az eredményeket közölni fogjuk.

O Szerdán este válogatott triálmérkőzés. A vasárnapi teke-kerületi avatóversenyen Nagyváradi és Temesvári válogatottjai ellen szereplő két aradi válogatott végleges összeállítása és összedolgoztatása céljából ma, szerdán este 8 órakor az AAC versenypályáján válogatott triálmérkőzést tart a kerület. Pascu Gheorghe szövetségi technikai delegátus vezetése mellett, melyen a következő játékosoknak kell megjelenniük pontosan a kitűzött időpontban: Pascu Gheorghe, Macian Curila, Bözörményi, Schmelzer, Hanga, Fritz, Csiky, Kertész, Pálfi, Lengyel, Magyar, Bardócz, Rosenzweig, Albertszky, Wittmer, Heidrich, Szalma, Tischof, Kleindl, Román, Turturean Béla, Varga Sándor, Lészay, Romváry, Gajda Orbán, Filipás és Varga József. A játékosok versenydreszben tartoznak megjelenni.

Von Cramm kikapott a magyar nemzeti teniszbajnokság döntőjében

Hétfőn délután játszik le a magyar nemzetközi teniszbajnokság utolsó számainak döntőit, melyeknek meglepetése az, hogy a férfi egyes döntőjében Gábory 1:6, 1:6, 6:2, 6:2 arányban legyőzte a világ legjobb amatőrijátékosának tartott svéd Von Crammot. Harmadik helyen Asbóth és Szigeti végeztek. A vegyespáros döntőjében az Asbóth—Körmöczy-pár 6:1, 6:4 arányban győzött a Gábory—Káppel együttes ellen. A női páros döntőjében a Somogyi—Körmöczy-pár 6:3, 3:6, 6:4 arányban győzött a Bárd—Paksiné kettős ellen.

Sorozatos német győzelmekkel fejeződtek be a főiskolai világbajnokságok

Bécs. A főiskolai világbajnokságok utolsó versenyszámai a németek nyerték. A kézilabda világbajnokság megismételt döntőjében Németország Magyarország ellen 13:4 (9:1) arányban győzött. Harmadik Olaszország csapata lett. Az atlétikai versenyek során a 4×100 méteres váltófutást Németország nyerte 41.8 mp-es idővel. 2. Olaszország 42.1 mp. 3. Magyarország 42.6 mp. 4×400 m.: 1. Németország 3 perc 15.8 mp., 2. Olaszország 3 perc 17.2 mp., 3. Magyarország 3 perc 17.4 mp. 10×200 m.: 1. Németország 3 perc 38.3 mp., 2. Olaszország 3 perc 39.2 mp., 3. Magyarország 3 perc 43.2 mp.-vel.

O A Németország—Svédország mérkőzést, amelyet Stockholmban kellett volna lejátszani, a német szövetség szombaton lemondta.

O Cseh-Morva védnökség—Jugoszlávia 7:3 (3:1). Prága. A Sparta-pályán 14 ezer néző előtt játszott a két ország válogatott csapata. A jugoszlávok az első félidőben egyenrangú ellenfelek voltak, de a másodikban nem bírták az iramot. A mérkőzés 10. percében Kopecki lőtte az első gölt. További gólok: 14. percben Bozsovics (1:1), a 18. percben Ludl (11-esből) és a 38. percben Riha (11-esből) 3:1. A II. félidőben így estek a gólok: 1. perc Kopecki (4:1), 10. perc Kopecki (5:1), 14. perc Vujadinovics (5:2), 31. perc Nejedlv (6:2), 33. perc Petrovics (11-esből) 6:3, 34. perc Ludl (7:3).

a történelem forgószelében, ha egymás kezét megfogva, egymás mellett állva vezetőink háttámogató sorakozva igyekezünk az élethez való jogunkat ki-harcolni.

Dr. Soós István nagy jelszettel fogadott be-széde után megtörtént a tisztikar választása, melynek tagjai a következők lettek:

Elnök: Bagossy Sándor. Titkár: Ujhelyi László. Gazdasági szakosztály elnöke: Molnár György. Társelnök: Illyés Sándor. Előadó: Korda Ödön. Titkár: dr. Bereczky István. Tagok: Andor Mihály, Domján László, Lajos Károly, Molnár József, Bajó Ferenc, Hegedüs Lajos, Molnár István, Tóth Imre, K. Balogh József, Gyöngyössi György, Péntes Lajos.

Közművelődési szakosztály elnöke: Arday Aladár. Titkár: Kiss Ferenc református tanító. Előadó: Torday Ferenc református igazgató. Tagok: Bödy Imre, Csoma István, Kátyás György, Kovács Imre, Molnár Mihály, Nagy Béla, Szabó Gyula, Szöllössi Sándor, Varró István, Nobék József.

Társadalmi szakosztály elnöke: Bagoly Bertalan. Titkár: dr. Pétery Lajos. Előadó: Kócs Ferenc. Tagok: Borbély István, Bánáthy Andor, Kiss Mihály, Lakatos Lajos, Nagy István, Neszmirek Gyula, Sjernthal Artur, Széles Károly, Tóth István, Lindenmayer Róbert, Varga György, Hunyadi Ilona. Ezenkívül egy husztagból álló választmányt is megválasztottak.

A tisztikar megválasztása után Arday Árpád főtitkár mondogta el beszédét. Hivatkozott arra, hogy a magyar építő nemzet és fegyelmességének a mostani napokban is azáltal ad tanúságot, hogy belső építő munkát végez. Majd kifejtette a Népközösség szervezetét és megjelölte a szervezkedés három szempontját: a közművelődési, társadalmi és gazdasági munkát. Végül meleg szavakkal üdvözölte a tisztikart és kérte a nagyszabotai társadalmat, hogy a végzendő munkában legyen a tisztikar segítségére.

KOZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Félezer vagon áru befogadására alkalmas gabonarakta- építését javasolja az aradi Mezőgazdasági Kamara

Az aradi Mezőgazdasági Kamara a miniszterium utasítása alapján ötéves tervet dolgozott ki, amelyben részletesen foglalkozik a különböző mezőgazdasági termékek értékesítésének kérdésével is. Így a Kamara azt javasolja, hogy Aradon gabonarakta-építésnek, amely legalább félezer vagon áru befogadásának felel meg. Ilyen értelemben a Kamara feliratot intéz a kormányhoz.

Felmerült az a terv is, hogy német pénzcsoport bevonásával Borosjenőn vaigyárat létesítsenek kiviteli céllal. Ugyancsak román-német konzorcium kajszin feldolgozó gyárat létesítene Aradon a tervek szerint.

Az ötéves terv felveti a búzával bevetett

terület csökkentésének szükségességét a fakalmány-cikkek és az ipari növények termelésének javára. A terv szerint az 1939-40. évben Arad megyében 135.275 hektár búzaföld kerül bevetésre öszire, vagyis a megye megművelhető területének 47,5 százaléka. Arra törekszenek, hogy 1943-ban már csak 100 ezer hektárt ves-senek be búzával, ami a megművelhető terület 34 százalékát teszi ki. Az árpatermelést fokozni akarják, még pedig a jelenlegi 4500 hektárról 20 ezer hektárra. Ugyancsak fokozzák az ipari növények, a főzelékfélék és a takarmány-növények termelését. Ezekből a jelenlegi 27.220 hektár helyett 1943-ban már 46.995 hektárt akarnak bevetni.

A helyzet a világtőzsdéken

Zürich. Az európai értéktőzsdéken a hétfői nap teljesen a világnolitikai izgalom hatása alatt telt el. Minden tőzsdén megoszlanak a vélemények a háború és béke kérdésében. Aránylag a londoni tőzsde a legnyugodtabb, ahol az angol kormány politikai magatartását kielégítőnek tartják. Párizsban a kormány rendkívüli intézkedései idegesítették a tőzsdét. Hasonló a helyzet Berlinben, Milánóban és Budapesten is, mindenütt a hadifeszültségi inar s más inarváltatott részvények kiséh arányu hausse van, viszont a fikamatozásu papirook lanyhák. A zürichi devizatózsdén az arany és dollár deviza árfolyama nagyon szilárd, viszont feltűnően lanyhult a font és a francia frank. A különböző Sperrmarkokban az egyenérték közép-európai valutákban nincs fizlet.

A földművelésügyi miniszter

a kenyérbélyegrendszer egyszerűsítését tanulmányozza

A lisztexportlehetőségek javulásáig új malmok építésére nem adnak engedélyt

Bucurestiből jelentik: A Malomtulajdonosok Szövetsége küldöttségileg kereste fel Cornateanu földművelésügyi minisztert, akinek részletes memorandumot adott át a malomipar aktuális kérdéseiről. A malomiparosok a memorandumban elsősorban a jelenlegi kenyérbélyegrendszer egyszerűsítését kérték, ugyanakkor rámutattak arra is, hogy a hatóságok nem engedélyezik újabb malmok felállítását, illetőleg a meglévő malmok kibővítését.

A memorandumra válaszolva, Cornateanu miniszter kijelentette, hogy tanulmányozás tárgyává teszi a kenyérbélyeg rendszer egyszerűsítését. Újabb malmok felállításának engedélyezéséről egyelőre nem lehet szó, mert a lisztexport minimális, a meglévő malmok viszont bő-ségesen fedezik a belföldi szükségletet. Ha a lisztexportlehetőségek javulni fognak, új malmok építésének engedélyezésére is sor kerülhet.

A parasztmalmokat termelőknek tekintik a buzaértékesítési törvény szempontjából

Az augusztus 31-ig nem exportált ó-buza szintén a buzaértékesítési törvény intézkedései alá esik

A pénzügyminiszterium közölte az összes pénzügyigazgatóságokkal, hogy a nemzetgazdasági miniszterium a megyei buzaértékesítő bizottságoknak a következő utasításokat adta:

A bizottság illetékes szervei láttamozzák azon buzavásárlásokra vonatkozó iratokat is, amely esetekben a buza vámcséplés vagy vámörzés díjából származik, függetlenül attól, hogy a buza tulajdonosai fizikai személyek vagy pedig szövetkezetek, társulatok, stb. A vámcséplés vagy vámörzés díjaként átadott buzáat úgy tekintik, mintha az termelőktől származna. Ügyelni kell azonban arra, hogy a lát-tamozásra került mennyiségek összessége ne haladja meg azt a mennyiséget, amelyet normális körülmények között egy cséplőgép vagy paraszmalom-tulajdonos összegyűjthet.

A fenti intézkedéssel kapcsolatban megem-lítjük, hogy az az aradmegyei kismalomtulajdonosok szövetsége közbenjárásának tudható be. Az Aradi Közlöny annak idején megemlékezett róla, hogy az aradmegyei kismalomtulajdonosok szindikátusa közbenjárta annak érdekében, hogy az intervenció vásárlások során tőlük is vegyenek búzáat és a vásárlást végző szövetkezetek olyan elbánásban részesítsék őket, mint a termelőket. Ennek a közbenjárásnak eredményeképpen adták most ki a fenti rendelkezést.

Másrészt a gabonakivitel megszervezésére alakult bizottság közölte a vásárlást végző szövetkezetekkel, hogy olyan helyeken is vásárolhatnak búzáat, ahol gabonapiacok nincse-

nek. A vásárlásról szóló írást természetesen ezekben az esetekben is láttamoztatni kell a buzaértékesítési hivatal megbízottaival.

Itt emlékezzünk meg róla, hogy augusztus 31-ikén lejár az a határidő, ameddig a régi terméskől származó és 1939. július 17-ig hivatalosan leltározott buza annak a kedvezménynek örvendő, hogy egy vagon kivitele után 4000 lei prémiumot kap és az exportot mentesítik annak bizonyítása alól, hogy a buzaért minimális árat fizetett. Azt a régi termésű búzáat, amelyet augusztus 31-ig nem exportáltak, ugyan-ugy minősítik, mint az új terméskől származót.

= Megkezdődik a cukorrépa átvétele. Az aradi s freidorfi cukorgyár augusztus végén kezd meg-ismét a működését és néhány napon belül meg-kezdődik a répacukor átvétele. A gyárak körzetében hotezer katasztrális holdat vetettek be az idén cukorrépával. Még a közelmúltban is rekordtermés ígérkezett, a hathetes szárazság azonban sokat ártott a termésnek, amelyet csak a közelmúlt napok esőzései hoztak részben hely-re. Szakértők szerint a termés a közepesnél jobb lesz. Az aradi cukorgyár 7500 és a freidorfi 4300 vagon répát vesz át.

= Törvénytervezet készül a mezőgazdasági biztosításról. A földművelésügyi miniszterium statisztikát készít arról, hogy milyen károkat szenved az ország mezőgazdasági, gyümölcsstermelése, valamint szőlő-stermelése a jégverések következtében. Ugyancsak statisztika készül az állat-elhullások arányáról is. A statisztika két héten belül készül el és ekkor kidolgozzák a mezőgazdasági kötelező biztosításokról szóló tör-vényjavaslatot. Különösen nagy jelentőséget tulajdonítanak a jégverések elleni biztosítás kérdésének.



HAMBURG-AMERIKA LINIE

Eszakamerikai gyorsszolgálat
minden csütörtökön

HAMBURG BÓL
NEW YORK BÓ

Southampton és Cherbourg érintésével a
„New-York”, „Hansa”, „Hamburg” és
„Deutschland” gyorsgőzösökkel.

Nem gondolná, hogy újult ten-
geren van...

A Frahm-féle egzzenulvozó ké-
szülék a hajó nyugodt menetét
biztosítja. A kényelmes kabinok,
a változatos ízléssel berende-
zett társas helyiségek az utazást
kellemessé teszik. Kérdezze
a HAPAG számos barátját
miért utaznak mindig a mi ha-
jónkon? Mert ígéreteinket a
valóság még messze felülmúlta.

Udülési és látogatási utazások

AMERIKÁBA
minden időtartamban és árban

Mindig töl utazik a

Hamburg-Amerika Linie

hajón



Információkkal szivesen szolgál a

Hamburg-Amerika Linie S.A.R.
képviselote

Künstler Utazási Iroda

Arad, Bul. Regina Maria 24.

Telefon 10-86.

Ötéves hitelt nyújtanak a mezőgazdasági gépeket szállító német gépgyárak?

Bucuresti. A mezőgazdaság mechanizálására indított kormányakció részleteit most kerülnek nyilvánosságra. A tervek szerint az 1 milliárd leles hitel keretében a földművelésügyi minisztérium 5000 vetőgépet, 1000 cséplőgépet, 500 traktort, 500 szelektort és 500 trüört vásárol külföldről. Ezeket a gépeket ötéves hitellel kapják a

gazdák, hír szerint ugyanilyen időtartamú hitelt ajánlottak a német mezőgazdasági gépgyárak is a kormányoknak.

A földművelésügyi minisztérium közlése szerint a gazdák augusztus 31-ig jelenthetik be mezőgazdasági gépszükeleteiket.

A fogyasztási adó ellenőrzése

A pénzügyminisztérium utasítást juttatott el a pénzügyigazgatóságokhoz, amelyek figyelmét felhívja arra, hogy rendkívül sok vállalat esik a fogyasztásiadó kötelezettség alá, az ellenőrök száma viszont ezt figyelembe véve, csekély. Éppen erre való tekintettel a fogyasztásiadó ellenőrök semminemű más munkára nem használhatók fel, mint a fogyasztási adó ellenőrzésére. Az ellenőrök elsősorban a gyárakban és csak másodsorban a lerakatokban végzik ellenőrző munkájukat.

Bánsági vállalatok többmillió pénzhírása. A temestartományi pénzügyi vezérfelügyelőség hetekkel ezelőtt nagyszabású ellenőrzési tevékenységet kezdett a bánsági ipari és kereskedelmi vállalatok ügyvezetésében. Ez az ellenőrzés eddig két szencációt eredményezett a Bánság közigazgatási életében: a vezérfelügyelőség két közismert nagyvállalatot többmillió bírsággal sújtott adóügyi visszaélések címén. Az egyik cég a „Sadesfac” élelmiszeri vállalat, amelynek vagyona 4 millió 800.000 leinyi foglalást vezettek be. A másik pedig Cărlig Adam és Drăgă Nicolae fakereskedelmi vállalata. Erre a cégre 4.189.999 lei bírságot róttak. Tăutu Vasile vezérfelügyelő elrendelte a végrehajtási eljárások azonnali megindítását. A cégek felbuzdulást jelentettek be a temesvári törvényesszékhez.

Erdők nélkül marad Temes megye. A temesvári erdészeti felügyelőség részéről Cernescu Tiberiu mérnök statisztikai adatokat készített a megye erdőállományának jelenlegi helyzetéről. A statisztika történelmi visszanyúlást vet Temes megye erdőségeire és megállapítja, hogy 200 évvel ezelőtt, a telepítések idején kezdődött az erdőállomány rohamos irtása. A mocsaras területek lecsapolása a Béga, Temes, Birđa és Berzava folyók környékén hatalmas erdőségeket tett hozzáférhetővé és ezek irtása gyors ütemben kezdődött meg. 1790-ben a megye területén 129.000 hektárnyi erdő volt, ami a terület 18 százalékának felelt meg. A tovább folytatódó telepítések révén a megye déli részén fordított arányban növekedett a megművelhető terület és csökkent az erdőség. 1896-ban már csak 65 ezer hektárnyi erdőség volt Temes megyében, ami a terület 9 százalékának felelt meg. Erre az állandó csökkenésre még ma sem figyeltek fel kellőképpen az illetékes hatóságok és így jelenleg az a helyzet, hogy a

megye erdőállománya 47.000 hektárra zsugorodott, ami a terület 6 százalékát képezi. Ezzel a kis mennyiséggel Temes megye az összes erdélyi és bánsági megyék között az utolsó helyen áll erdőállomány tekintetében. A statisztikus megállapítása szerint a további csökkenést csakis a gyors és széleskörű tevékenységgel lehet megakadályozni.

Bélyegkötelesek a céheknek a munkakamarához intézett iratai. A közelmúltban ismételt felmerült a kérdés, hogy a különböző céhek kötelesek-e bélyeggel ellátni az egyes hatóságokhoz, így a munkakamarához intézett irataikat, vagy se. A céhek vezetői arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a bélyegkötelezettség a céhekre nem vonatkozik. Az aradi munkakamara a kérdés tisztázása végett felirattal fordult a munkaügyi minisztériumhoz, ahonnan 27.737-1939. sz. alatt most érkezett meg a válasz. Eszerint a törvény világosan kimondja, hogy azokat az iratokat, amelyek a céhek a hatóságokhoz intéznek, fel kell bélyegezni, kivéve, ha a cég alakulásával kapcsolatos, vagy pedig vagyonjogi természetű iratokról van szó. Minden egyéb iratot szabályszerű bélyeggel kell ellátni. Ez a kötelezettség a céhekre meglehetősen nagy terhet jelent, mert éppen feladatukra való tekintettel minél gyakrabban kell tagjaik érdekében közbenjárniuk a hatóságoknál. Az aradi céhek emlékirattal fordulnak a munkaügyi miniszterhez ebben a kérdésben. Az emlékiratban kifejtik, hogy mivel amugyis napirenden szerepel a céhtörvény módosítása, az új törvény határozottan írja elő azt, hogy mindazok az iratok, amelyeket a céhek intéznek a hatóságokhoz, bélyegmentesek.

„Consum” legújabb száma folytatja a mezőgazdaság mechanizálásáról szóló nagy érdekességű ankétját, amelynek keretén belül a hazai mezőgazdasági gépiparról és a mezőgazdasági gépiparról sorakoztat fel újabb adatokat. A „Consum” legújabb számának gazdag tartalmából kiemeljük még a következő főbb cikkeket: A földművelésügyi miniszter a lisztilletérendszer egyszerűsítését tanulmányozza. A Malaxa-művek bekapcsolódna a bucaresti-i Banca Agricola pénztézetbe. A romániai alumíniumgyár felállítására nem oldja meg a bauxittermelés fokozásának problémáját. Közli a „Consum” legújabb száma a legfrissebb vállalati tranzakciókat, pénzügyi jelentést, pénzügyi felvétel mérlegeket közszállítási árleltéseket, cégbejegyzéseket. Kérien mutatványszámot a kiadóhivataltól: Kolozsvár, Str. Regina Maria 48.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

SZERDA, AUGUSZTUS 30.

Bucuresti Radio-Romania. 7: Ritmikus torna, lemezek, háztartási és orvosi tanácsok.

Radio-Romania. 12: A Botez-testvérek zenekara. Bucuresti, Radio-Romania. 13: Időjelzés, sportközlemények, vizállásjelentés. 13:05: A zene folytatása. 13:30: Lemezek. 13:05: Felolvasás. 13:55: A zene folytatása. 14:10: Hírek. 14:30: A zene folytatása 15:10: Időszerű közlemények.

Radio-Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19:02: Művészeti krónika. 19:17: Debussy: Szent Sebestyén vértanu, hanglemezzel. 19:35: Strauss Richard: Le bourgeois gentilhomme, szívet hanglemezzel.

Bucuresti, Radio-Romania. 20:10: Dr. Demian Paulian előadása. 20:25: Felicia Volanescu-Ionescu francia és olasz szerzők műveiből énekel. 20:40: Gheorghe Maneliu hegedű. Alfred Alessandrescu zongorázik. 21:10: Rádiózenekar hangversenye. 22: Hírek, sportközlemények. 22:15: Tánclémezek. 22:30: Spanyol táncok lemezek. 23: Hírek. 23:15: Ionel Cristea zenekara Mia Boşan énekszámaival. 23:45: Hírek külföldre francián, németül és olaszul.

Budapest I. 7:45: Torna, hírek, hanglemezek, közlemények, éttrend. 11: Hírek. 11:20 és 11:45: Felolvasás. 13:10: Hanglemezek. 13:40: Hírek. 14:20: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14:30: Farkas Sándor és cigányzenekara. 15:30: Hírek. 17:15: A rádió diáktévéje. 17:45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18:10: Katonazenekar. 18:50: Russzinnyelvi előadás. 19:20: Rajkó-zenekar. 20:15: Hírek. 20:25: Valentine Hilves zongorázik az észak-magyar művészcseré keretében. 20:50: Kállay Miklós előadása. 21:20: Palló Imre, az Onoraház tagja énekel zongorakísérettel. 21:50: Külső közvetítés. 22:40: Hírek, időjárásjelentés. 23: Lovászi Ferenc cigányzenekara muzsikál. 23:40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: A rádió szalonzenekara.

Budapest II. 18:45: Munkásdalárda. 20:30: A római világiállítás. Hoór-Tempis István előadása. 21:20: Utazás dalok szárnyán. Hanglemezek. 22:35: Időjárásjelentés.

Belgrád. 19:20: Lemezek. 20:05: Orosz dalok. 20:40: A nemzet órája. 21: Néndalok. 21:30: A rádiózenekar szimfonikus hangversenye. 22:30: Lemezek. 23: Hírek. 23:15: Vendéglátó zene.

Hirdessen az Aradi Közlönyben

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: **Alkalmazást keresők, elvesztett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 leu.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő

OKTATÁS

Francia tanárt (tanárnőt), ki a román nyelvet is bírja, keresek. Cim a kiadóban. 3967

Egy-két diákot teljes ellátásra felvesz uricsalád (fürdőszoba). Str. N. Filipescu 22., apart. 2.

ELLÁTÁS

Két diákot vagy diákleányt teljes ellátásra felvesz centrumban uricsalád. Zongora és virágoskert. Cim a kiadóban. 3964

Egy-két diákleány, vagy fiú családi otthonra talál a város központjában. Steiner. Piața Avram Iancu 9., I. em. 3953

Uricsalád elvállal teljes ellátásra és gondos felügyeletre két diákot, vagy diákleányt Erdéklődni a Központi Szálloda portásánál. 3973

ALKALMAZÁST NYER

Keresek szeptember elsejére megbízható minden szobaleányt. Cim a kiadóban. 3962

Két leánygyermek mellé német leányt vagy asszonyt keresek. Ugyanott egy jó állapotban levő porszívógép megvételre kerestetik. Str. Triumfului No. 2. 3968

Intelligens zsidónő gyermek mellé felvétetik. Ajánkozó címét kérem a kiadóba leadni. 3972

Perlekt szakácsné, nem öreg, kerestetik Nagyváradra. Jelentkezni Aradon. Str. Cloșca 12., I.; 7. 3969

Bejáró szakácsnő felvétetik. Ugyanott egy sötétkék intézeti kabát eladó. Str. Alexandri 4. 3961

ÜKÁS

Szépen butorozott szoba fürdőszoba használattal azonnalra kiadó. Str. Dumbrava Rosie 27. (Marospart). 3954

Belvárosban, magánvillában elegánsan butorozott, különbejáratu uccai szoba, előszobával és fürdőszobával, esetleg teljes ellátással kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 3965

Háromszobás, parkettás lakás mellék-helyiségekkel kiadó november 1-re, esetleg október 1-re. Str. Ghîba Birta 19. 3966

1-15-re kiadó uccai, kétszobás, háromszobás, földszintes, modern, mellék-helyiségekkel, jelenlegi piacnál. Str. M. Scaevola 14. 3963

Belvárosi kétszobás, konyhás lakás kiadó szept. 1-15-re. Cim a kiadóban. 3971

Új, modern magánház, kétszoba, konyha és előszoba, kerttel (tisztviselőtelep) szept. 1-15-re kiadó. Cim a kiadóban. 3970

VÉTEL-ELADÁS

Eladó egy kompl. benzinmotor, „Lister”. 15 HP, egy „Unicum” kalapácsos darálóval együtt ugyiszintén egy 6 HP „Lister” benzinmotor. Fratii Burza, Arad. 3839

Jó állapotban levő használt hordót veszek 50-200 literig. Cim a kiadóban. 3959

ÜZLET

Modern borbélyüzlet kompl. berendezve, hideg-meleg vízzel, 3 mosdóval eladó, esetleg bérbeadó. Fratii Burza, Str. Crișan No. 2. 3838

KÜLÖNFÉLEK

Nagy, világos, betonírozott pinceraktár, uccai lejárattal, kiadó Egy sparheret eladó. Bul. Dragalina 14. 3886

Izr. ünnepekre női templomülés, I. em., I. sor, kiadó. Cim: Moskovitz, színházépület. 3974

Haláleset,

elutazás, költözködésből kifolyólag veszek készpénzért ócska butorokat, ruhásműveket, ágyneműt, matracot, szőnyegeket, varrógépet, egész lakberendezést, rövid- és hosszú zongorákat, könyveket, makulaturapapírt, ócskavasat, padlásboltot. Vásárolok lakásban és padlásban beverő bármilyen felesleges holmit, lim-lomot stb. Vidékre is megyek. Címeket lakásomra. Levelezőlap, vagy személyes hívásra házhoz jövök. Goidu-ucca 5. STEINER SÁNDOR